

Roeselare West- Noord

Rapportage van het
archeologisch
vooronderzoek
26 maart-5 mei 2012

Sibrecht RENIERE & Jasper
DECONYNCK & Wouter BEEK

Project

Roeselare WN: vooronderzoek

Opdrachtgever

West-Vlaamse Intercommunale
Baron Ruzettelaan 35
8310 Brugge

Uitvoerder

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Sibrecht Reniere, Jasper Deconynck en Wouter Beek
D/2012/41
ISSN 2033-8678
C 2011 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerde gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden zonder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch door fotocopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoudstafel

1. Voorwoord
2. Technische fiche
3. Inleiding
4. Aanleiding en doel van het onderzoek
5. Geografische en bodemkundige situering
6. Archeologische en historische voorkennis
7. Tijds kader
8. Methodologie
9. Resultaten
10. Conclusies en aanbevelingen
11. Bibliografie
12. Bijlages

1. Voorwoord

Van 26 maart tot 17 april 2012 en van 2 mei tot 5 mei vond te Roeselare langs de Bietstraat en de Oostnieuwkerkse steenweg een preventief archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven plaats. Het betreft een ca. 18 ha groot terrein waar de West-Vlaamse Intercommunale (WVI) de aanleg/uitbreiding van een bedrijventerrein plant. Dit rapport vormt de schriftelijke neerslag van het verloop van het proefsleuvenonderzoek en de resultaten van het project.

Hierbij willen de auteurs de opdrachtgever WVI bedanken, meer specifiek de contactpersoon Stijn Van Den Meerschaut. Verder verdient landmeter-expert Jonas Van Hooreweghe uit Gent een woord van dank voor het meetwerk dat verricht werd. De firma RTS bvba uit Zedelgem stond in voor de graafwerken. Sam De Decker van het Agentschap Onroerend Erfgoed (provincie West-Vlaanderen) was verantwoordelijk voor de administratieve begeleiding. Verder ook dank aan Willem Hantson van TERF voor de wetenschappelijke begeleiding en Marc Dewilde (OE) voor de hulp bij de determinatie van het aardewerk.

2. Technische Fiche

Site: Roeselare West-Noord (ROES-WN '12)

Ligging: Roeselare

Provincie : West-Vlaanderen

Lambert72-coördinaten: tussen X= 183000 Y= 60000 en X=182500 Y=60500

Kadaster: Ledegem Afdeling 4 Sectie D: 365A, 367B, 369A, 378, 380A, 426C, 427, 429D, 430, 432A, 433A, 437A, 440A, 445A, 447, 447/02, 448, 449, 450, 451A, 464G, 464/02C

Onderzoek: Vooronderzoek / prospectie met ingreep in de bodem / proefsleuvenonderzoek

Opdrachtgever: West-Vlaamse Intercommunale (WVI)

Uitvoerder: Ghent Archaeological Team bvba

Vergunning: 2012/116(1)

Vergunninghouder: Sibrecht Reniere

Vergunning metaaldetectie : 2012/116(2)

Vergunninghouder : Sibrecht Reniere

Projectarcheologen: Sibrecht Reniere, Jasper Deconynck, Wouter Beek en Jan Trachet (aanmaak kaartmateriaal).

Bewaarplaats archief : Ghent Archaeological Team bvba

Grootte projectgebied: 17,5 ha

Grootte onderzocht gebied : 16 ha

Termijn: 26/03/2012-17/04/2012 en 2/05/2012-04/05/2012

Resultaten:

Vol- en laatmiddeleeuws cultuurlandschap (baksteenveldoven, percellering, aanwijzingen volmiddeleeuws erf, kuilen en paalsporen, poel en/of waterput)

Sporen uit WOI-II (voornamelijk obusinslagen)

Vroegmoderne en moderne percellering

3. Inleiding

Van 26 april tot en met 17 april en van 2 mei tot 5 mei 2012 werd te Roeselare langs de Bietstraat een preventief archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Het totale projectgebied is ca. 17,5 ha groot. In dit verslag zullen in een aantal hoofdstukken het verloop en de resultaten van het onderzoek toegelicht worden. Ten eerste komen de aanleiding en het doel van dit onderzoek aan bod, gevolgd door een geografische en bodemkundige situering; een situering binnen het archeologisch kader en een situering in tijd. In een volgend hoofdstuk wordt de gevolgde methodologie toegelicht, waarna de resultaten worden voorgesteld. Ten slotte volgen de conclusie en daaraan de gekoppelde aanbevelingen. In de bijlage op DVD bevinden zich de digitale opmetings- en bewerkte grondplannen, het digitaal archief en de inventarissen.

4. Aanleiding en doel van het onderzoek

De WVI plant te Roeselare langs de Bietstraat een uitbreiding van de bestaande industriezone. Gezien de inrichting van dit terrein gepaard zal gaan met bodemversturende activiteiten werd door het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap een archeologisch vooronderzoek voorgeschreven om het archeologisch potentieel van de projectzone na te gaan.

5. Geografische en bodemkundige situering

5.1 Geografisch

Het projectgebied is gelegen in Roeselare, in de provincie West-Vlaanderen (Fig.1). Het bevindt zich net buiten de stadsring, ten westen van het centrum van Roeselare. Het wordt omsloten door de Bietstraat in het oosten, door akkerland grenzend aan de Diksmuidsesteenweg in het noorden, door een industrieterrein langs de ring van Roeselare (R32) in het westen en de Oostnieuwkerksesteenweg in het zuiden. Het terrein helt zeer lichtjes af van zuid naar noord, richting de beekvallei van de Mandel. Ten zuiden van de Oostnieuwkerksesteenweg loopt de Klauwaartbeek (Fig.2).

Fig.1: Projectie van het projectgebied op orthofoto.

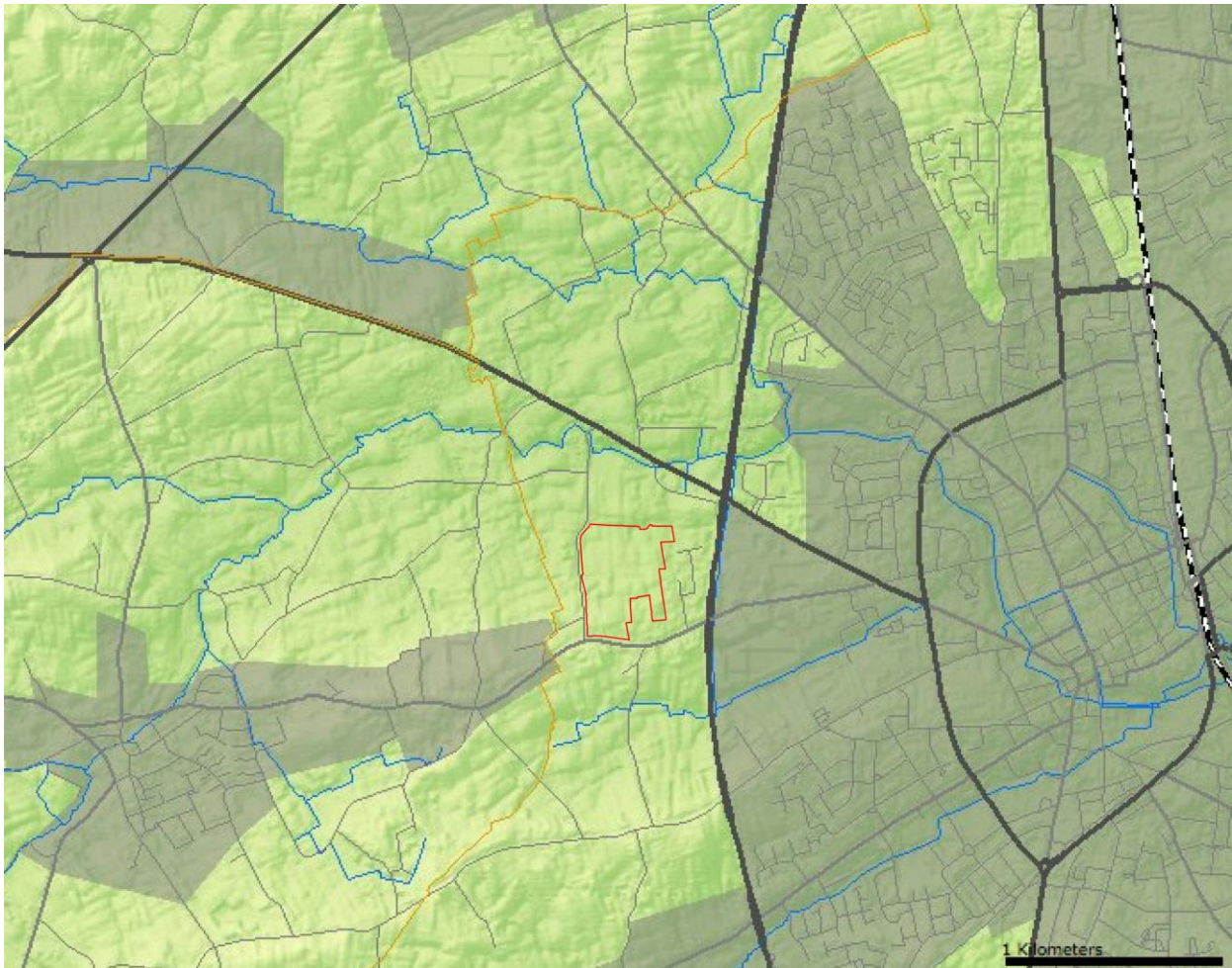

Fig.2: Projectie van het projectgebied op het DHM met aanduiding van de Mandelbeek in het noorden en de Klauwaartbeek in het zuiden (bron: giswest.be).

5.2 Bodemkundig

Fysisch-geografisch behoort Roeselare tot de zandleemstreek. Het studiegebied is aangeduid op de topografische kaart met aanduiding van de bodemtextuur en drainage (Fig.3-4). Het bestaat uit matig droge (Lcc), droge (Pbc), matige natte en natte zandleembodems (Lep). In de zuidwestelijke hoek van het terrein ligt er een opduiking van een lichte zandleembodem.

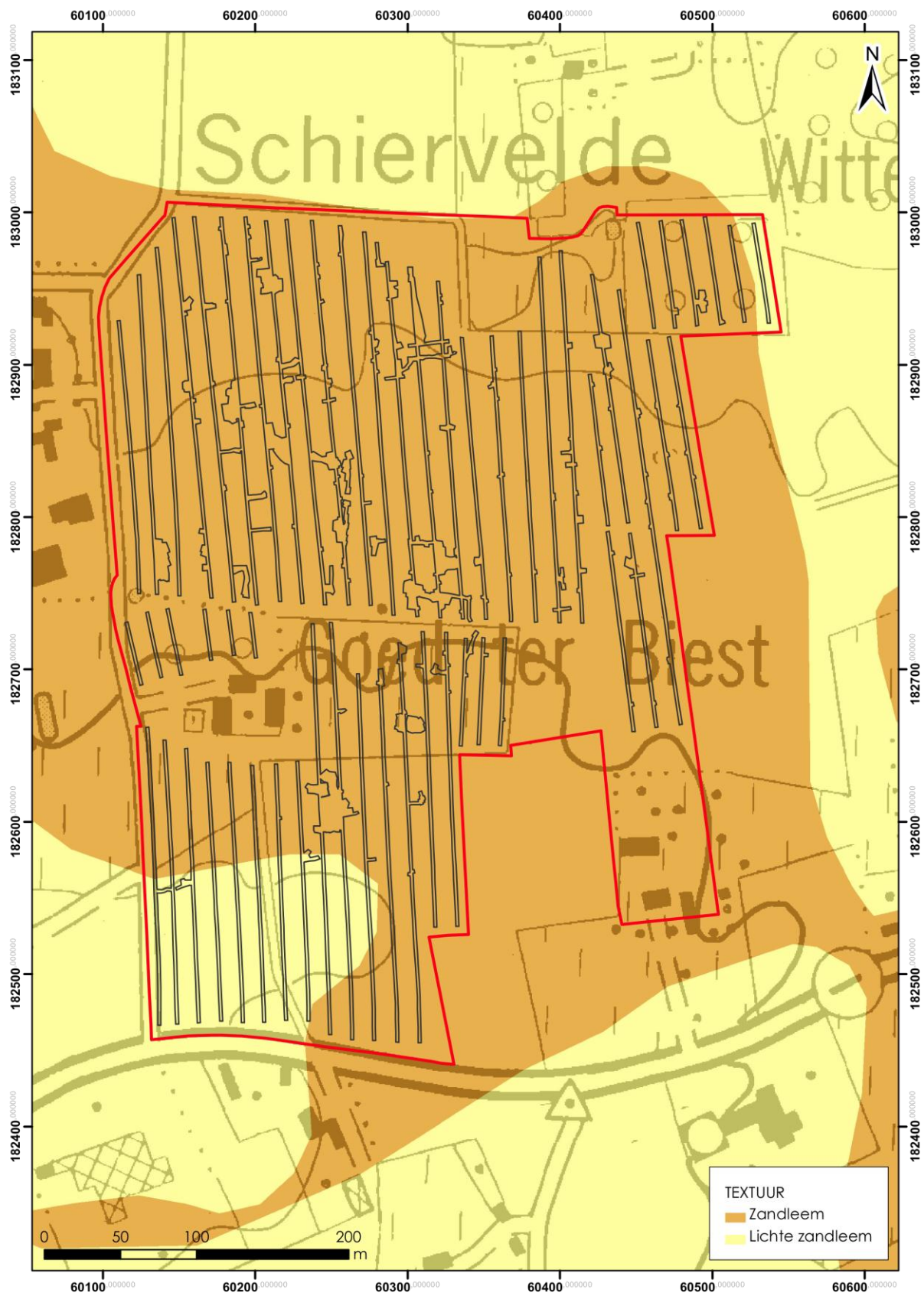

Fig.3: Projectie van het projectgebied en sleuven op de bodemtextuurkaart.

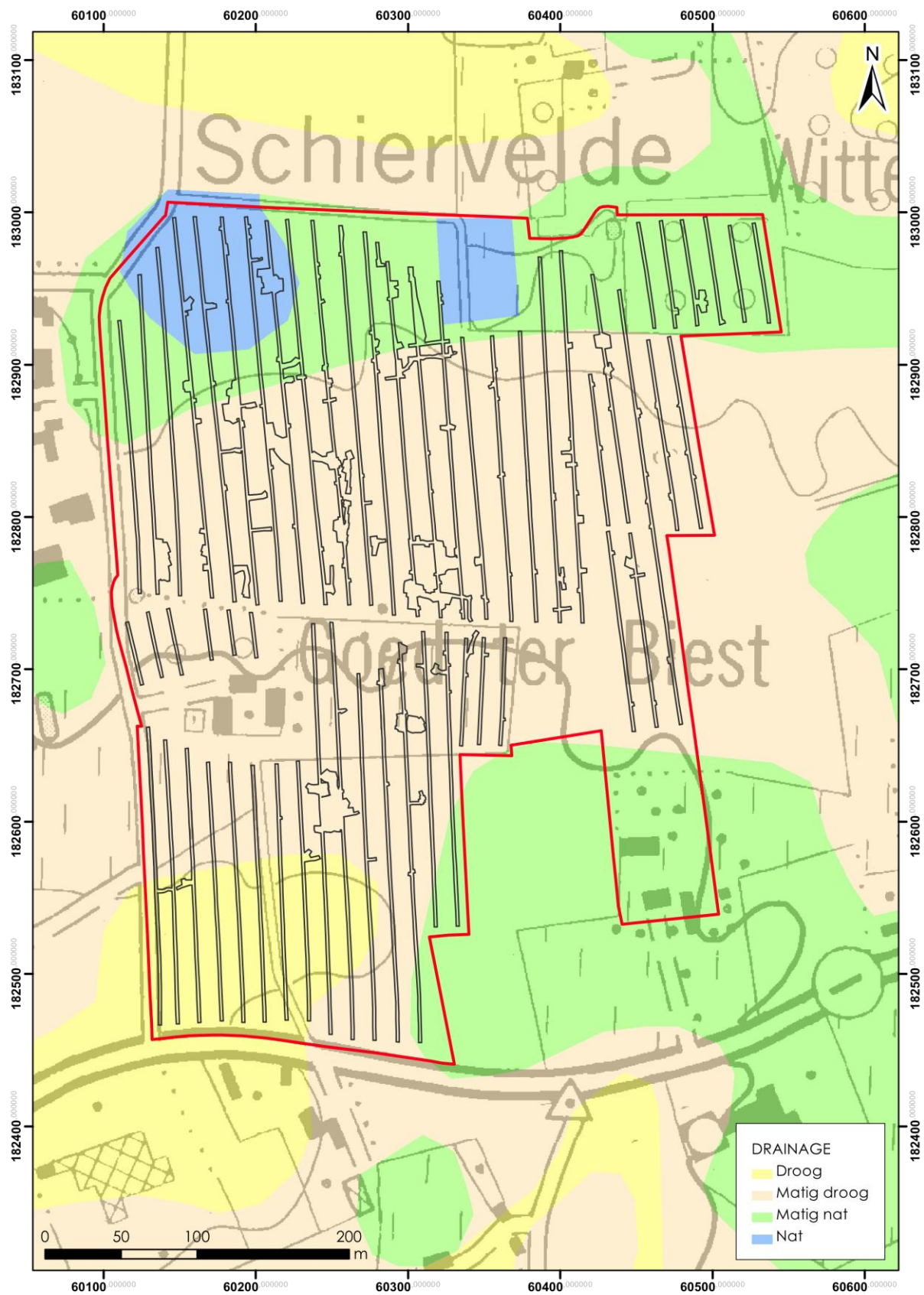

Fig.4: Projectie van het projectgebied en sleuven op de drainagekaart.

6. Archeologische & historische voorkennis

Er is geen specifieke historische of archeologische voorkennis met betrekking tot het projectgebied. Op de Ferrariskaart (1778) wordt het terrein als weide en akkerland aangegeven (Fig.5). De hoeve ofwel het "Goed ter Biest" is aanwezig op de Ferrariskaart (1778), het Popp-kadaster (19e eeuw) en de Atlas der Buurtwegen (1841). Voor het ruimere gebied rond het projectgebied zijn er wel enkele archeologisch gekende zones. In Oostnieuwkerke (op 2 à 3 km van de site) werd in 2009 en 2011 langs de Spanjestraat archeologisch vooronderzoek uitgevoerd (CAI 155630 en CAI 150305). Voor beide sites werd geen vervolgonderzoek geadviseerd. Er waren sporen aanwezig uit de ijertijd, Romeinse periode (greppels en paalkuilen), middeleeuwen en vroegmoderne periode (percellering). Ook restanten van WOI en WOII werden aangesneden.

Verder leverde de ruimere regio rond Roeselare de laatste jaren enkele interessante sites op zoals ondermeer de site Rumbeke – Mandelstraat op zo'n 7 km naar het zuidoosten, waar in 2005 en 2006 een archeologisch onderzoek is uitgevoerd (CAI 76263). Er bleek een grafveld uit de bronstijd, een nederzetting uit de Karolingische periode en mogelijk een erf uit de volle middeleeuwen aanwezig te zijn (Demeyere & Lammens 2006, Demeyere & Lammens 2007 en Lammens & Demeyere 2007). In de directe omgeving zijn ook oudere vondsten gedaan tijdens veldprospecties en sleuvenonderzoek door de Werkgroep Archeologie Roeselare (WAR) en het Verbond voor Oudheidkundig Bodemonderzoek West-Vlaanderen (VOBOW). (CAI 7626). Op 5 km ten zuiden van het onderzoeksgebied bevindt zich een tweede archeologische site Zilverberg (CAI 76275) die minder uitgebreid onderzocht werd. Tijdens veldprospecties zijn verschillende vondsten gedaan door de WAR. Tijdens een kleine opgraving zijn een aantal sporen aan het licht gekomen die opklimmen tot het neolithicum (Goderis 2006). In Beveren-Roeselare werden ook reeds door de WAR en VOBOW op verschillende locaties Romeinse en middeleeuwse sporen gedocumenteerd (CAI 76897). Verder werd recent ook archeologisch (voor-)onderzoek uitgevoerd in Oekene (middeleeuwse sporen en Romeinse brandrestengraven) (Hoorne & Messiaen 2011 en Wuyts in voorbereiding; CAI 157394) en Izegem (Wuyts & Teetaert 2011).

Fig.5: Projectie van het projectgebied op de Ferrariskaart (1778).

7. Tijds kader

Van 26 maart tot 17 april 2012 werd het terreinwerk uitgevoerd. Na een korte onderbreking van een week voor het uitvoeren van een eerste evaluatie werden in samenspraak met TERF en OE van 2 mei tot 4 mei nog aanvullende kijkvensters getrokken en werd er gecoupeerd. Aansluitend op het einde van het terreinwerk is gestart met de definitieve rapportage. Deze werd begin juni 2012 afgerond.

8. Methodologie

Het proefsleuvenonderzoek gebeurde, zoals voorgeschreven, door middel van parallelle, continue sleuven met een tussenafstand van 15m as op as. De sleuven werden noordzuid georiënteerd. Alle sporen en vondsten werden genoteerd en op schaal 1/50^e ingetekend op sleuffiches. De sporen werden tevens manueel opgeschaafd en gefotografeerd. Enkele sporen werden gecoupeerd om tot een betere interpretatie te komen naar datering en bewaring toe van de sporen in kwestie. De contouren en de dieptes van de sleuven werden door een landmeter-expert ingemeten. Ook de belangrijkste sporen werden door hem ingemeten. De proefsleuven werden aangevuld met sleufuitbreidingen, kijkvensters en volgsleuven waar nodig om tot een goed inzicht te komen van de onderlinge samenhang tussen en de interpretatie van de sporen. In elke sleuf werden een aantal bodemkundige profielen gemaakt en geregistreerd op de sleuffiches. Percelen 365A en 360E waren nog niet in het bezit van de WVI en konden niet onderzocht worden. Volgende zones konden ook niet onderzocht worden: de huidige hoeve (het Goed ter Biest) en de drie poelen. Ook een strook van 25 meter ten oosten van de huidige hoeve en ten westen van SL41 kon door de aanwezigheid van twee boorputten en bijhorende leidingen niet onderzocht worden. Verder diende voldoende afstand gehouden te worden van de Oostnieuwkerkse steenweg en de Bietstraat wegens de aanwezigheid van leidingen afkomstig van MIROM met stoom onder druk van 110°C. Rekening houdend met de ligging van wegkoffers en op vraag van de WVI week de inplanting van volgende sleuven enigszins af: SL11-SL12, SL28-SL29 en SL52-SL53.

9. Resultaten

9.1 Bodemkundig

De ondergrond bestond over nagenoeg het volledige terrein uit zandleemgrond. De meeste bodemprofielen (Fig.6) waren opgebouwd uit een ploeglaag (35 à 45 cm dik) met daaronder een textuur-B-horizont (gemiddeld tussen de 5 à 20 cm dik). De dikte van de pakketten varieerde naargelang de plaats binnen het projectgebied. Op bepaalde zones was de textuur-B-horizont niet of nauwelijks aanwezig. De moederbodem bestond uit lichtbruine tot beige leem. In de zuidwestelijke hoek van het terrein werd een lichte zandleembodem waargenomen die zich manifesteerde als een lichte opduiking in deze hoek van het projectgebied. In het zuiden van het terrein is op geringe diepte tertiaire klei aanwezig. Dit verklaart waarom deze zones als matig nat en nat ingekleurd staan op de drainagekaart.

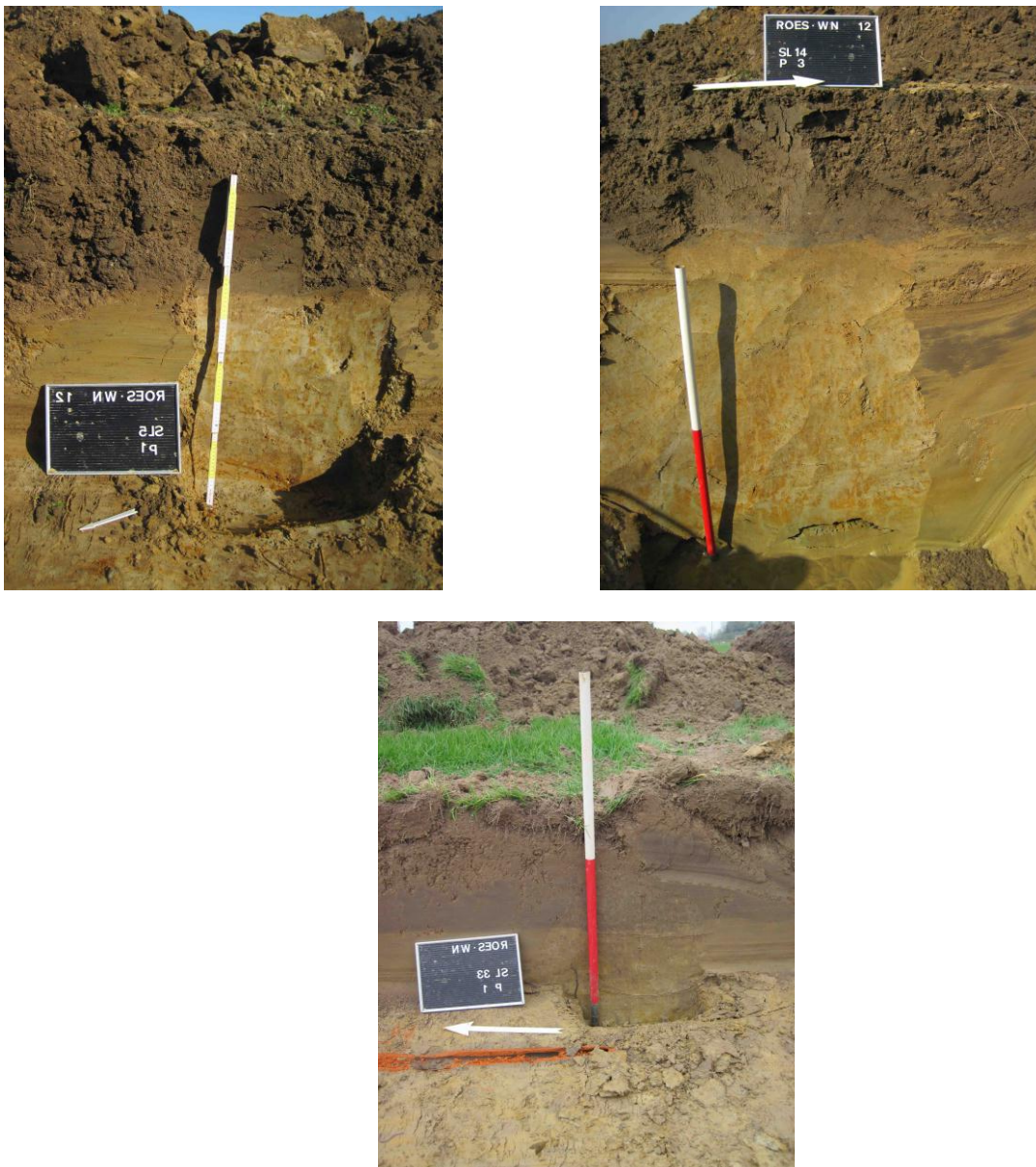

Fig.6: Bodemprofielen van links naar rechts: SL5 P1, SL14 P3 (onderaan aanzet tertiaire laag), SL33 P1.

Fig.7: Overzichtsplan met de besproken zones.

9.2 Archeologisch

Algemeen

In totaal werden 57 sleuven en een aantal sleuuitbreidingen, volgsleuven en kijkvensters aangelegd goed voor een onderzochte oppervlakte van 23110 m². Dit betekent een dekkingsgraad van ca. 12,8% van het totale oppervlak ofwel 14 % van het onderzochte oppervlak. Dit percentage wordt verklaard door de extra kijkvensters die aangelegd werden in overleg met TERF en OE. Ze hadden tot doel om in functie van een weloverwogen advies een zo goed mogelijke afbakening van de sporen te bekomen. Verspreid over het terrein kwamen sporen en vondsten aan het licht die in de middeleeuwen, vroegmoderne en moderne tijd gesitueerd moeten worden. Een groot deel van de sporen kon echter niet gedateerd worden wegens het ontbreken van diagnostisch materiaal. Daarnaast werden ook een aantal natuurlijke sporen (o.a. windvallen) geregistreerd (Fig.7).

Middeleeuwen

De middeleeuwse sporen situeren zich in vier grote zones (zones A, B, C en D) en één kleinere zone (zone E). Aan de hand van het aardewerk worden de sporen uit deze zones algemeen in de volle tot late middeleeuwen gedateerd, meerbepaald in de 12e tot en met de 14e eeuw.

Zone A bestaat hoofdzakelijk uit een gracht- en greppelsysteem met een noord-zuid en oost-west oriëntatie (Fig.8) (tracé a: SL31 SP5, SL30 SP10, SL29 SP4, SL28 SP5, SL27 SP3 en SL26 SP2; tracé b: SL29 SP3 en SL28 SP1; tracé c: SL29 SP1, SL28 SP1 en SL27 SP1). Ook enkele kleinere paalsporen en/of kuilen werden geregistreerd (SL30: SP2-3, SP4, SP6, SP108 en SP110; SL28: SP4 en SL27: SP2). Daarnaast werd in SL30 een grote verkleuring van 10 bij 6 meter blootgelegd (SL30 SP5) waarop twee grachten uitmondten (SP107 en SP109) (Fig.9). Tracés b en c uit SL27-28-29 sluiten er wellicht ook op aan. De grote verkleuring is te interpreteren als een poel of waterput. Op gracht SP210 in KV7 tussen SL26-27 werd een coupe gezet. De gracht bleek in profiel 1,8 meter breed en 0,6 meter diep te zijn (Fig.10). Het profiel wordt gekenmerkt door een tweeledige vulling. De onderste laag manifesteert zich als een homogene lichtgrijze tot grijze zandlemeige vulling met enkele houtskoolfragmentjes. De bovenste laag is samengesteld uit een heterogeen zandlemig donkergrijs en grijs pakket vermengd met moederbodem. De opvullingsgeschiedenis doet vermoeden dat de gracht na een eind te hebben opengelegd in één keer gedempt werd.

Uit SL30 SP5 alsook uit de grachten werd relatief veel grijs aardewerk (66 scherven waaronder een tiental randfragmenten van o.a. kogelpot- en komvormen), drie randjes in rood aardewerk, enkele maalsteenfragmenten in tefriet en een stukje brons aangetroffen (Fig.12). Enkele diagnostische randfragmenten met radstempelversiering afkomstig van een kogelpot wijzen op een datering in de volle middeleeuwen (wellicht in de 12^e eeuw)¹. Een dergelijke configuratie van grachten en een poel en/of waterput wijzen mogelijk in de richting van een vol-middeleeuws erf. Hoewel de huisplattegrond tijdens het proefsleuvenonderzoek niet aangesneden werd zijn er voldoende aanwijzingen die doen vermoeden dat er een vol-middeleeuwse boerderij aanwezig is. Sites met een vergelijkbare configuratie zijn gekend onder meer in Roksem (Demeulemeester & De Wilde 1986), Snellegem (Hollevoet 1992), Oostkamp (Hollevoet 1994) en Sint Andries (Hollevoet & Hillewaert 1997/1998) (Fig.11). Recent werd ook dichterbij in Oekene (Roeselare) een (deel van een) middeleeuwse site opgegraven (Wuyts in voorbereiding; Hoorne & Messiaen 2011). Hier was sprake van een gebouwplattegrond (mogelijk bijgebouw) omgeven door een greppel- en grachtsysteem met een nabijgelegen poel. Mogelijk gaat het in Oekene slechts om een fractie van waar we in Roeselare West-Noord mee te maken hebben.

¹ Met dank aan Marc Dewilde (OE) voor de hulp bij de determinatie van het aardewerk.

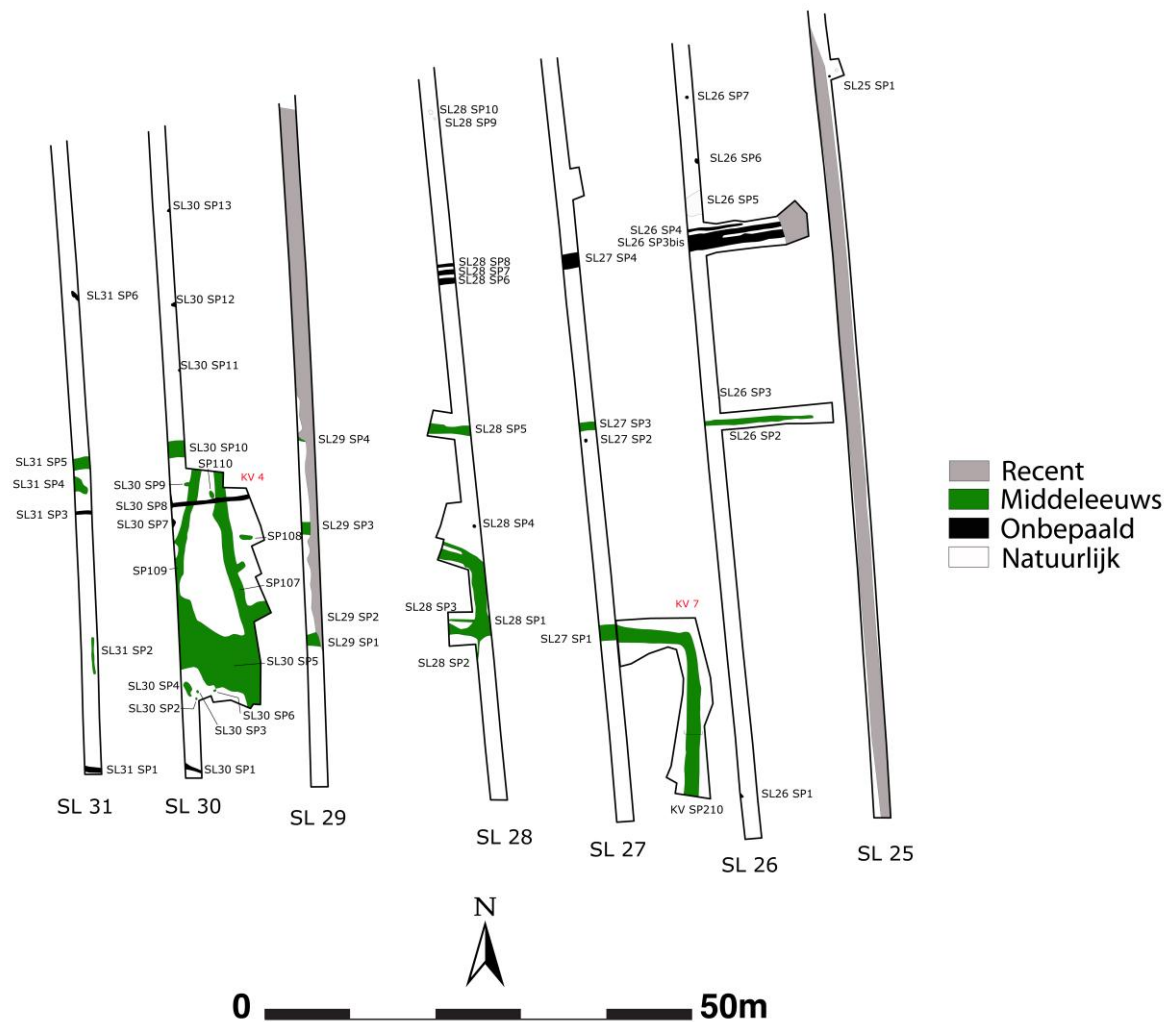

Fig.8: Uitsnede plan zone A.

Fig.9: Sleufuitbreiding in het zuiden van SL30 met zicht op o.a. SP5, SP107 en SP109.

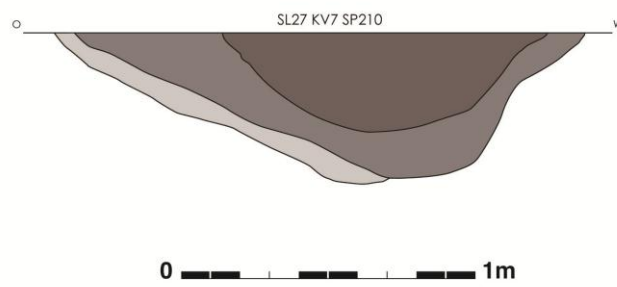

Fig.10: Coupe op gracht SP210 (KV tussen SL27 en SL26).

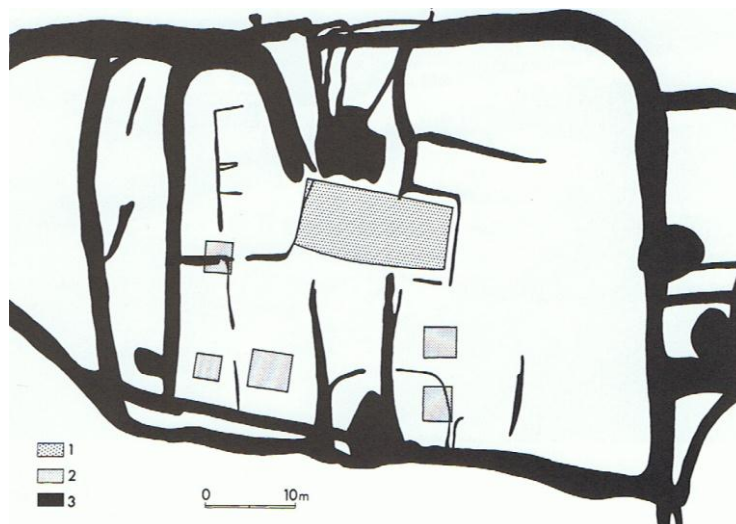
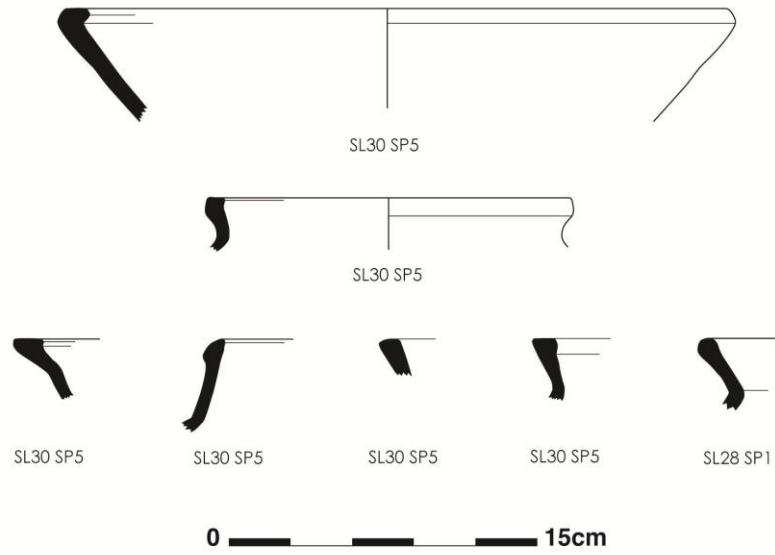
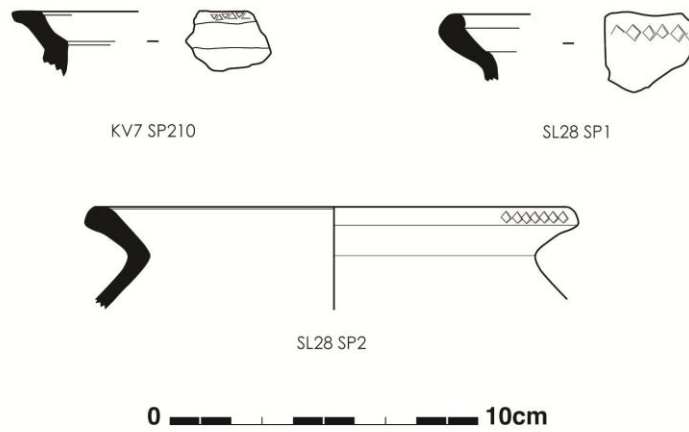

Fig11: Erf uit de volle Middeleeuwen in Sint Andries (Hollevoet & Hillewaert 1997/1998, Fig.17.p. 202) (1: hoofdgebouwen, 2: bijgebouwen, 3: grachten, greppels en poelen).

A
B

Grijs gedraaid aardewerk aangetroffen in zone A.
A: schaal 1/3. B: schaal 1/2 (radstempelversiering op de rand)

Fig.12

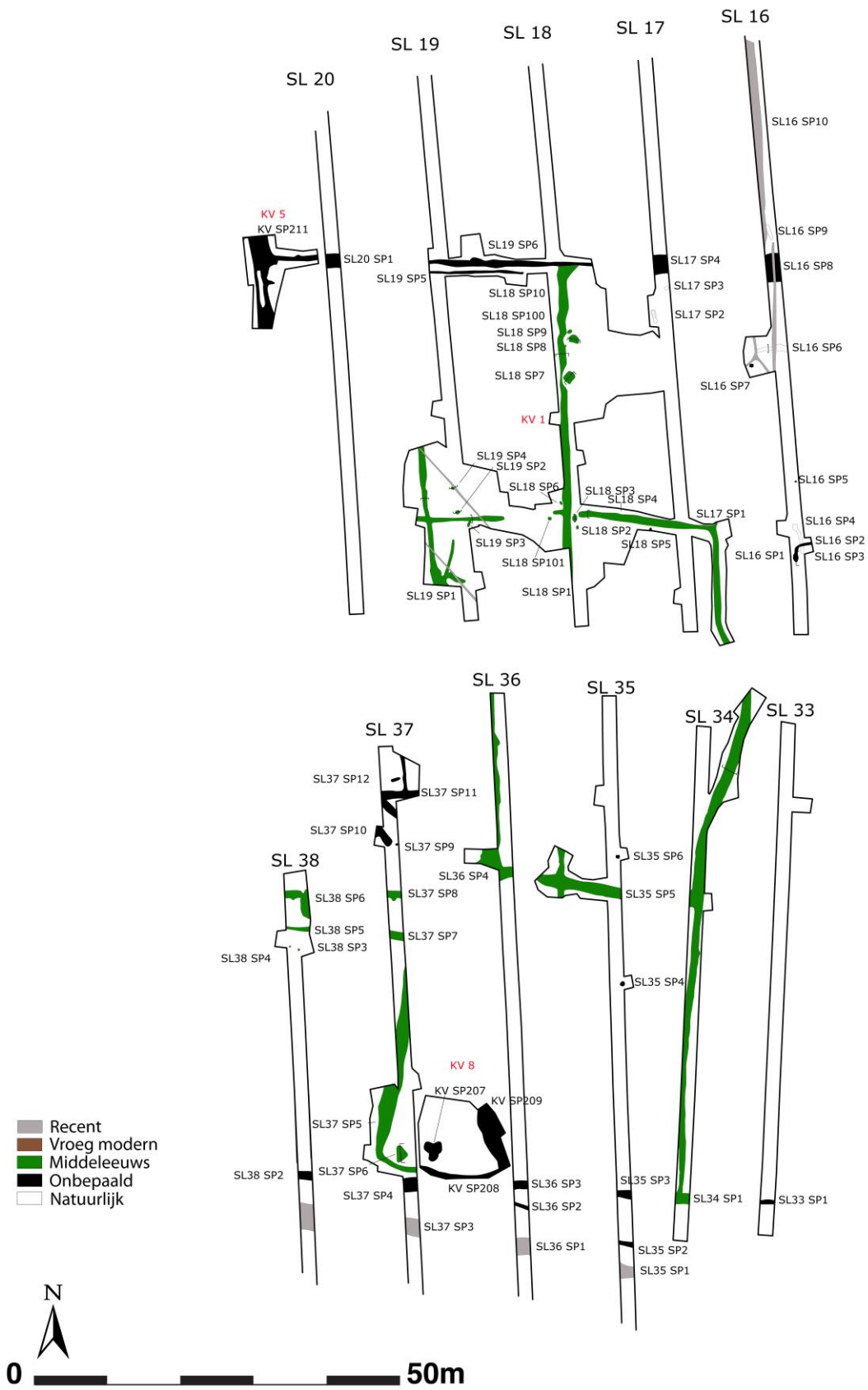

Fig.13: Uitsnede plan zone B.

Zone B bestaat hoofdzakelijk uit een uitgebreid gracht- en greppelsysteem (Fig.13). Algemeen kan een rechthoekige structuur van 40 bij 90 meter worden waargenomen volgens een noordnoordoost-zuidzuidwest oriëntatie. De vulling van de grachten varieert van lichtgrijze, bruingrijze tot grijze en donkergrijze zandleem met houtskoolinclusies. In het noorden bestaat de grachtstructuur uit SL18 SP4 en SL17 SP1 (Fig.16). Deze laatste maakt vervolgens een rechte hoek naar het zuiden en loopt verder in SL34 SP1. Opmerkelijk is de bocht die de gracht in SL34 maakt tussen SL34 en SL33: er is geen sprake van een strak rechtlijnig verloop (Fig.14). De vraag kan gesteld worden waarom deze gracht zo'n bocht maakt. In coupe bleek de gracht 1,6 meter breed en 44 cm diep bewaard te zijn (Fig.17). Zijn opvullingsgeschiedenis wordt net zoals SP210 uit zone A (zie eerder) gekenmerkt door een eerste fase bestaand uit een homogeen donkergrijze vulling met houtskool waarna de gracht in een tweede fase wellicht snel gedempt werd. Dit wordt afgeleid aan de hand van de bovenste heterogene vulling gekenmerkt door een grijsbruine vulling vermengd met brokken moederbodem. Ongeveer halverwege maakt de gracht een vertakking naar het westen en loopt verder in SL35 SP5. Deze vertakt op zijn beurt ook nog eens naar het noorden, zuiden en westen. Op die manier is de rechthoek intern verdeeld in vier langwerpige percelen van gemiddeld zo'n 17 meter breed. De gracht in SL34 (SP1) maakt uiteindelijk in het zuiden een rechte hoek naar het westen. Het is niet volledig duidelijk hoe de zuidelijke begrenzing verloopt. Een eerste mogelijkheid is dat de noordnoordoost-zuidzuidwest georiënteerde gracht oversneden wordt door een jonger oostwest georiënteerd tracé (bestaande uit: SL33 SP1, SL37 SP4, SL38 SP2, SL39 SP5, SL40 SP12 en SL41 SP23). In die optiek sluit hij dan aan op SL36 SP3 en SL35 SP3 om vervolgens verder te lopen in SL37 SP5. Een tweede mogelijkheid is dat het oostwest tracé integraal deel uitmaakt van het grachtenstelsel en op die manier naar het westen aansluit op zone C (zie verder). In ieder geval maakt de gracht een rechte hoek naar het noordnoordoosten in SL37 SP5. Dit tracé loopt verder in SL 36 SP4 en sluit vervolgens aan op SL19 SP1. Deze laatste vertakt naar het oosten en ligt daarbij in het verlengde van SL18 SP2. Hierdoor ontstaat in het noorden een opening van 10 meter breed. Net ten westen van waar SL18 SP2 stopt loopt wel de noordzuid gerichte gracht SL18 SP1. Deze gracht loopt verder door naar het noorden (buiten zone B) en sluit aan op of wordt oversneden door het oostwest georiënteerd tracé dat wellicht deel uitmaakt van een jonger tracé. Dit tracé bestaat uit: SL12 SP3, SL14 SP2, SL15 SP4, SL16 SP8, SL17 SP4, SL19 SP6, SL20 SP1 en KV5 SP211. Deze gracht komt overeen met een perceelsgrens aangeduid op het Popp-kadaster. Uit een coupe in SL12 blijkt dat hij in een recent verleden gedempt werd en zijn drianerende functie vervangen werd door een drainagebuis (Fig.32-33). Uit een coupe op SP211 (Fig.32-33) blijkt overigens ook dat de gracht mogelijk een oudere voorganger had die dan in relatie kan gestaan hebben met SL18 SP1. Haaks aansluitend op het grachtsysteem vertrekken vervolgens ook een aantal grachten naar het westen: SL37 SP7-8, SL 37 SP10-11 en SL38 SP5-6. Deze lopen vervolgens verder naar het westen (buiten zone B) in SL39 SP6, SL40 SP14 en SL41 SP24.

Naast de grachten werden verspreid over zone B ook enkele paalsporen en/of kuilen aangesneden: SL19 SP2-3-4, SL18 SP2-3-5-6-101, SL 35 SP4-6, SL37 SP9-12 en SL38 SP3-4. Vermeldenswaardig is SP6 in SL37 (Fig.15)). Bij het couperen bleek het spoor zo'n 72 cm diep bewaard te zijn (Fig.18). In KV8, zo'n 2,5 meter naar het oosten ligt op dezelfde hoogte een gelijkaardige kuil met dezelfde vulling (SP207). Ze worden gekenmerkt door een lichtgrijze tot grijze zandleem met houtskoolinclusies. De vulling komt overigens overeen met de sporen uit zone D (zie verder). Acht wandscherven en een bodemscherf in rood aardewerk uit SP6 wijzen op een datering in de late middeleeuwen. Het aardewerk uit SP6 in SL38 (vijf wandscherven en één bodemscherf in grijs aardewerk en drie bodem- en drie wandscherven in rood aardewerk waaronder enkele met sporen van groene strooiglaazuur) en SP207 in KV 8 (één bodem met standvin in grijs aardewerk en twee wandscherven in rood aardewerk) sluiten aan bij deze datering. Het aardewerk uit SL34 SP1 (drie wandscherven en één sikkelvormige randscherf in grijs aardewerk, één wandscherf in rood aardewerk), SL35 SP5 (één sikkelvormige rand in grijs aardewerk en twee wandscherven in rood aardewerk), SL18 SP4 (één T-vormige rand in grijs aardewerk), SL18 SP1-3 (zes wandscherven en één randfragment in grijs aardewerk) en SL19 SP1 (één sikkelvormig randfragment in een grof met

kwartsen verschaald baksel) kunnen ook bij dit beeld aansluiten hoewel de aanwezigheid van de sikkelvormige en het T-vormige randfragment(-en) wijzen op een oudere fase (Fig.19), meer bepaald op de overgang van de volle naar late middeleeuwen (12e-13e eeuw). Ten slotte vermelden we nog twee sporen die gecoupeerd werden. Ten eerste SP3 in SL18 (Fig.18). Het betreft een kuil op het uiteinde van gracht SL18 SP4. In coupe bleek de kuil 80 cm breed en 22 cm diep te zijn. De vulling bestaat uit een homogeen grijze zandleem met houtskoolinclusies. In de kuil werden ook vijf wandscherven in grijs aardewerk aangetroffen (zie eerder). Qua vulling sluit dit spoor ook aan bij de sporen uit zone D en de eerder vermelde kuilen SP6 SL37 en SP 207 KV8. Ten tweede SP6 in SL35 (Fig.17). De (paal-)kuil springt in het oog omwille van de 'afwijkende' spoorvulling. Hij wordt gekenmerkt door een donkergrijze-zwarte zandleem. In coupe bleek het spoor 46 cm breed en 35 cm diep te zijn. In het vlak deed het spoor eerder natuurlijk aan maar omwille van de scherpe aflijning kan het wel degelijk om een antropogeen spoor gaan.

Hoe dit grachtensysteem geïnterpreteerd moet worden is niet volledig duidelijk. Het gaat mogelijk om een percelleringssysteem uit de volle-late middeleeuwen dat aansluiting heeft met zone D. Uit vergelijking met het Popp-kadaster (19^e eeuw) en de Atlas der buurtwegen (1841) blijkt het later percelleringssysteem hier grotendeels verder op gebaseerd te zijn (zie verder).

Fig.14: SL34 SP1

Fig.15: Zicht op SL37 SP5 (gracht) en SP6 (kuil).

Fig.16: Zicht op het zuiden van SL18 (o.a. gracht SP1 en SP4).

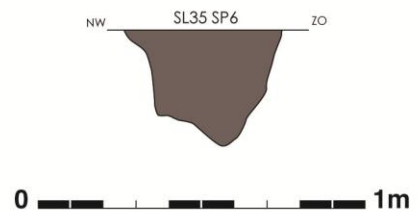
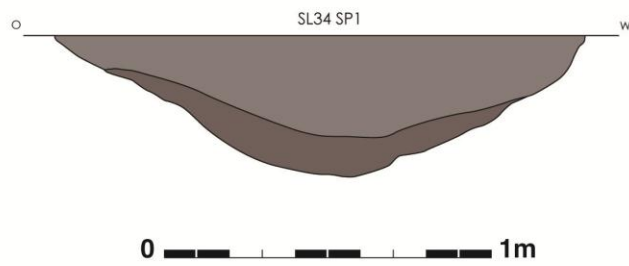

Fig.17: Coupes op SL34 SP1 en SL35 SP6.

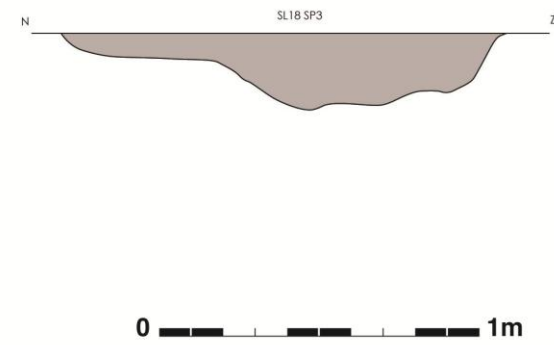
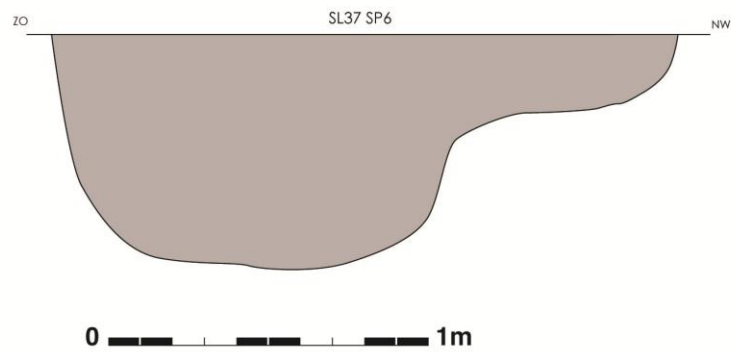
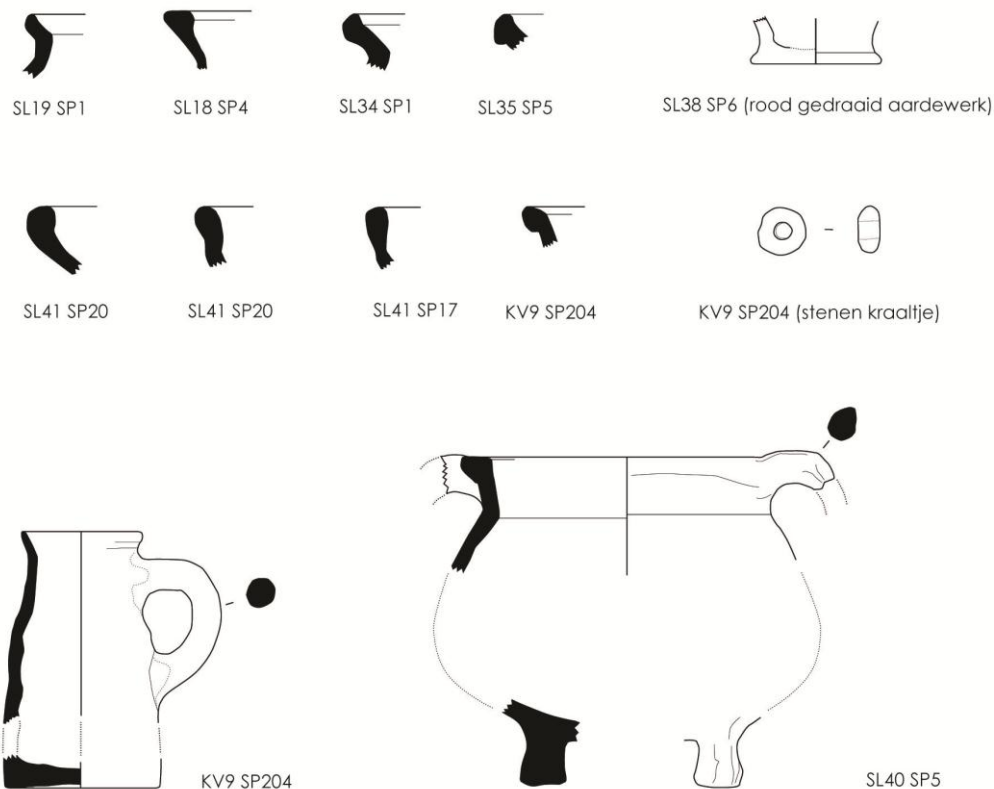

Fig.18: Coupes op SL37 SP6 en SL18 SP3.

Aardewerk aangetroffen in zones B en D.
Grijs gedraaid aardewerk (tenzij anders aangegeven).

Fig.19

Zone D bestaat uit een concentratie van paalsporen, kuilen en enkele gracht- en greppelfragmenten (Fig.20). Ten westen van de concentratie aan sporen lopen twee grachten met een min of meer noordzuid georiënteerd verloop (SL41 SP3 en SL42 SP3). De uiterst westelijk gelegen gracht kan aan de hand van twee wandscherven grijs aardewerk in de middeleeuwen gedateerd worden. Dit is echter zeer hypothetisch gezien het beperkt diagnostisch materiaal. In SL41 SP3 werd geen dateerbaar materiaal aangetroffen. Volgende grachtfragmenten behoren wellicht ook dit tracé: SL41 SP4 en SL41 SP21. Deze laatste sluit aan op of oversnijdt SP20 in SL41. Zonder verder onderzoek door middel van een coupe kan dit echter niet bepaald worden. Het grachttracé (SL41 SP3) sluit wellicht ook aan op de oostwest georiënteerde vertakkingen die aansluiten op SP201 in KV9 (SL41 SP5 en SL42 SP4). In het zuiden maakt de gracht een hoek naar het oosten en sluit zo aan op SL40 SP3 en SL39 SP2. Deze laatste maakt dan weer een vertakking naar het noorden en zuiden. Samen met de oostelijke uitstulping op SL42 SP3 kan dit arbitrair als de zuidelijke 'afbakening' van de concentratie aan sporen beschouwd worden. Ten oosten van de concentratie loopt een

noordzuid georiënteerde gracht (SL39 SP3) die mogelijk een vertakking naar het westen heeft (SL40 SP10) en zo aansluit op de grote verkleuring (SP201) in KV 9. De gracht blijkt in coupe 1,6 meter breed en 92 cm diep bewaard te zijn (Fig.24). Het aardewerk dat uit dit spoor verzameld werd heeft een heterogene samenstelling. Het oudste fragment is wellicht het oor van een vuurstolp versierd met golvend oplegwerk (late middeleeuwen). Jonger zijn een bodemfragment van een tingeglazuurd kommetje met blauwbeschilderd bloemmotief, een schijfbodem in steengoed (vroegmoderne periode) alsook enkele rood gebakken wandscherven met een rode dekkende glazuur. In het noorden wordt de gracht oversneden door een recente perceelsgracht (SL39 SP4) die op het Popp-kadaster aangeduid is (Fig.35). De gracht zelf, alsook de andere besproken grachten, komen niet voor op het kadaster.

Naar aanleiding van de concentratie aan paalsporen en kuilen (Fig.21-22) werd een groot kijkvenster aangelegd (KV9). Een duidelijke structuur zoals een gebouwplattegrond werd niet waargenomen. Twee greppelsegmenten springen wel in het oog. In het noorden van de zone werd een noordzuid georiënteerde greppel geregistreerd (KV SP205). Naar het zuiden buigt hij af naar het zuidwesten (SL41 SP20). Een tweede fragment tekent zich 17 meter naar het zuiden af (SL40 SP5) en lijkt haaks georiënteerd op KV SP205. De greppel heeft tevens een vertakking naar het noorden die geflankeerd wordt door een vijftal kleine paaltjes. Uit een coupe blijkt de meest zuidelijke 26 cm diep bewaard (Fig.23). Binnen en rond dit areaal werden vervolgens ook een aantal kleine tot grote en zeer grote paalsporen en/of kuilen ingetekend: SL40 SP4-6-8-11, SL41 SP6-7-8-9-10-11, SL41 SP14-15-16-17-18-19, KV SP202, KV SP203 en KV SP 206. Aan de hand van de coupes bleken een aantal sporen (SL41 SP10-18-20) goed bewaard te zijn(respectievelijk 20, 42 en 54 cm diep) (Fig.23). Opvallend is verder SP15 in SL41. Het betreft een licht ovaal spoor dat 4,75 bij 3,26 meter meet. Bij het openleggen met de kraan werd redelijk veel aardewerk gerecupereerd (21 scherven). Een interpretatie als waterput of grote kuil is mogelijk. Een tweede groot spoor is SP4 in SL40. Het betreft een kuil van 2,5 meter bij 3 meter met een uitstulping in het zuiden.

Het aardewerk in deze zone wordt algemeen gedateerd in de 14^e eeuw (Fig.19). Opvallend zijn het aantal passende scherven en/of archeologisch volledige profielen (zie ook paragraaf zone C). In SP15 SL41 (= KV SP204) werden bij het openleggen 21 scherven grijs aardewerk (waaronder een kleine drinkkan die archeologische compleet is) en een klein stenen kraaltje gerecupereerd. In het zuidelijk gelegen greppeltje (SL40 SP5) werd een archeologisch volledige grape aangetroffen.

De grote verkleuring die zo'n 13 op 11 meter meet (SP201) wijkt af van deze datering. Uit dit spoor werd een eerder heterogeen ensemble aan aardewerk gerecupereerd, daterend van de 14^e tot en met de 17^e eeuw. Hij lijkt daarmee eerder aan te sluiten bij de datering van SP3 in SL39. Hij valt te interpreteren als een oversnijding van grachten, een waterput en/of poel uit verschillende periodes met een dergelijke grote aflijning als gevolg. Er worden potentiële aansluitingen vastgesteld naar het oosten (SL39 SP3 via SL40 SP10) en naar de grachten in het westen (SL42 SP4 en SL41 SP5).

Hoe deze zone moet geïnterpreteerd worden is niet duidelijk. Er zijn in ieder geval voldoende aanwijzingen voor antropogene activiteit uit de late middeleeuwen. Van welke aard deze zijn (bewoning, al of niet permanente exploitatie, ...) en hoe ze in relatie staat tot de andere zones moet verder onderzoek uitwijzen. Aan de hand van het aardewerk en datering bestaat alvast wel een verband met zone B en C (zie verder).

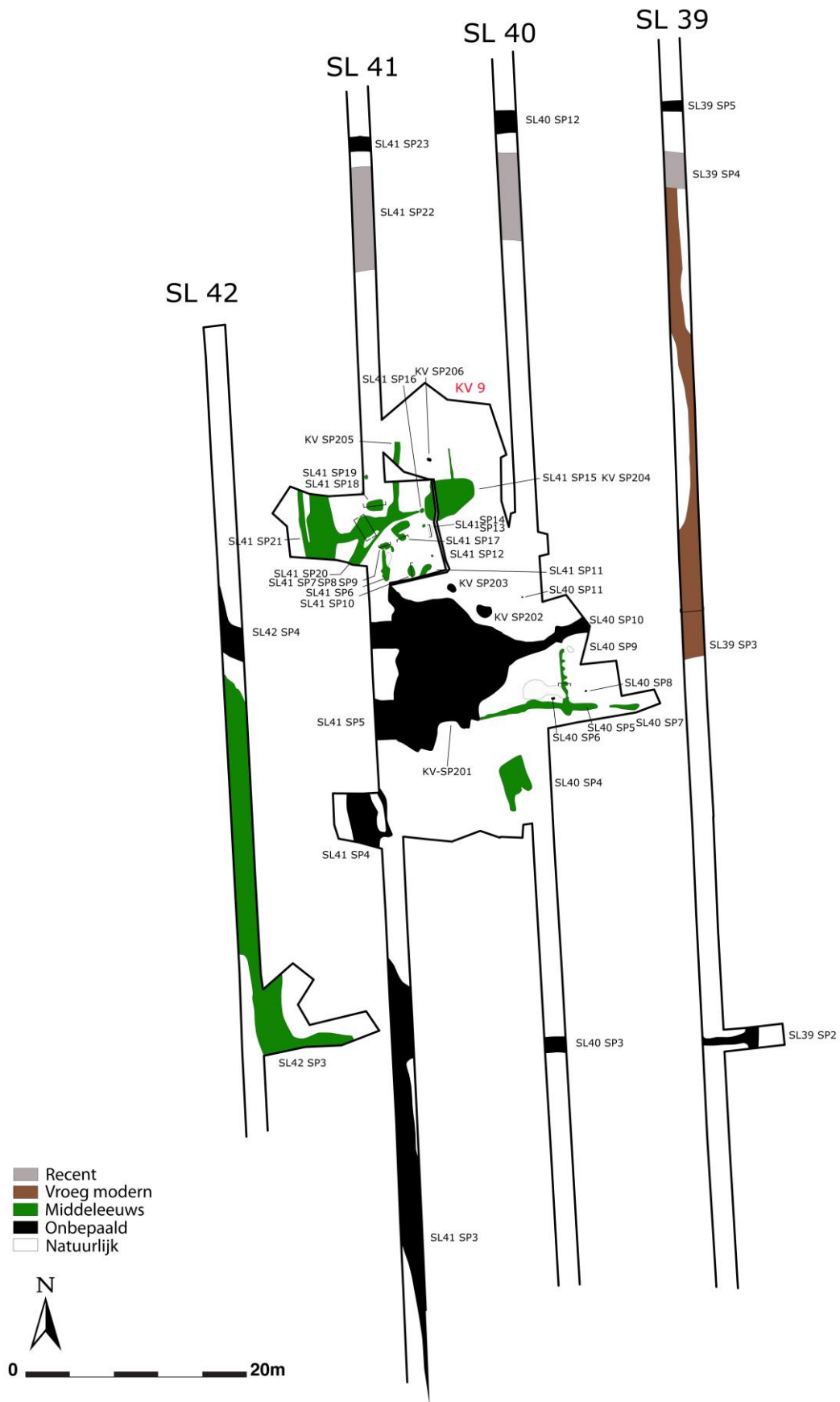

Fig.20: Uitsnede plan zone D.

Fig.21: KV9 tussen SL40-41.

Fig.22: Sleufuitbreiding SL41 vòòr de aanleg van KV9.

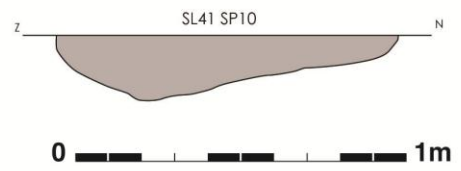
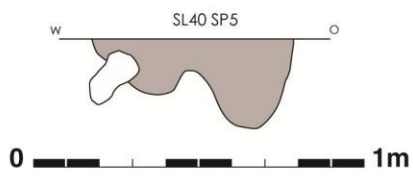
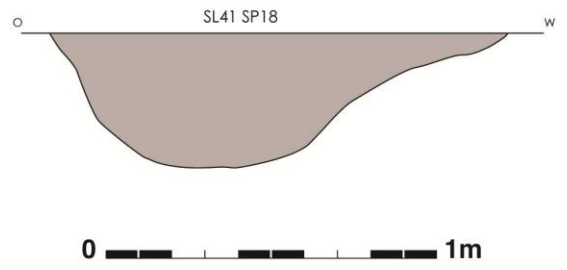
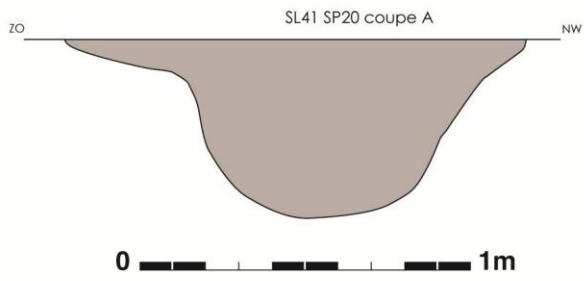

Fig.23: Coupes in zone D (SL40 en SL41).

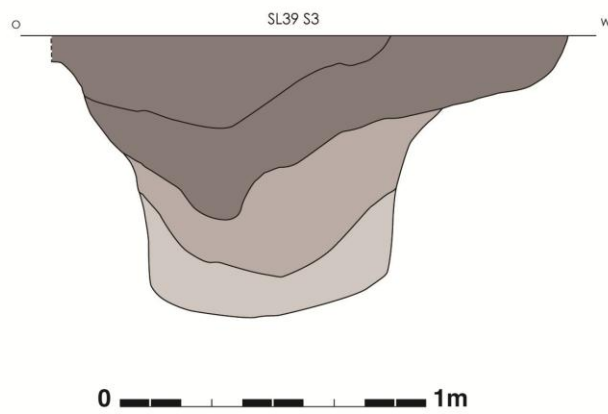

Fig.24: Coupe SL39 SP3.

Zone E bestaat uit een dubbele sleufuitbreiding aangelegd naar aanleiding van een opmerkelijke structuur (Fig. 25-26). Het betreft een grote rechthoekige verkleuring die hoofdzakelijk opgebouwd is uit verbrande leem (9 x 8,5 meter). Het spoor valt uiteen in een grote rechthoek in het zuiden (SL24 SP8: 9 x 3,5 meter) en een kleinere rechthoek in het noorden (SL24 SP16: 9 x 2 meter) verbonden door een zestal langwerpige sporen (SL24 SP9-10-11-12-13-14) gekenmerkt door hun donkere houtskoolrijke vulling. Ze meten gemiddeld 1,5 bij 0,5 meter. Ten noorden van deze structuur werden zes kuilen geregistreerd die mogelijk met deze structuur in verband stonden (SL24 SP17-18-19-20-21-22) (Fig.27). Twee ervan werden gecoupeerd en waren 12 en 18 cm diep bewaard (SL24 SP19 en SP22). De sporen worden gekenmerkt door een donkere licht humeuze vulling. De structuur zelf wordt geïnterpreteerd als een baksteenveldoven.² De langwerpige kanalen zijn de stookkanalen en de grootste rechthoek zou als ovenvloer gefunctioneerd hebben. De stookkanalen en de oostelijke zone bleken bij het afgraven niet meer zo diep bewaard te zijn. Bakstenen structuren in situ werden niet aangetroffen. De meeste veldovens werden vermoedelijk na het laatste gebruik ervan tot de grond afgebroken om stenen te recupereren (Patrouille 1997/1998, p. 255). Dit verklaart waarom enkel de onderste basis overgebleven is. Soms kunnen wel bij het nauwkeurig opkuisen baksteenformaten in de verbrande leem herkend worden (mededeling Marc Dewilde). Deze verbrande leem werd aanvankelijk gevormd uit ongebakken bakstenen. Aan de hand van enkele zeer gefragmenteerde verglaasde baksteenfragmenten zou deze veldoven in de 14^e-15^e eeuw gedateerd kunnen worden (mededeling Marc Dewilde). De datering is gezien de beperkte informatie echter zeer hypothetisch. Een extra argument om deze veldoven redelijk vroeg te plaatsen is het ontbreken van steenkool. Typisch voor de recentere veldovens (18^e-19^e eeuw) is nl. het gebruik van steenkool als brandstofmiddel (Hartoch 2009). Archeo-magnetisch onderzoek zou uitsluitsel kunnen geven. Een dergelijke analyse werd reeds uitgevoerd voor de site van Tienen Grijpenveld waar twee relatief goed bewaarde baksteenovens uit de 15^e eeuw onderzocht werden (Hartoch 2009). Ten westen van de oven bevinden er zich in SL25 ten slotte nog twee sporen (SP13 en SP14) die gezien de aanwezigheid van verbrande leem in de vulling met de ovenactiviteit gerelateerd kunnen worden.

Hoewel er reeds een redelijk aantal baksteenovens gekend zijn uit archeologisch onderzoek zijn er slechts een klein aantal die ook effectief opgegraven zijn. Ze komen voor vanaf de 13^e-14^e eeuw tot zeer recent in de 19^e-20^e eeuw. Voor West-Vlaanderen zijn ze hoofdzakelijk gedocumenteerd in het kustgebied: o.a. Ramskappelle bij Zeebrugge en bij Nieuwpoort, Zeebrugge Achterhaven, Vlissegem, De Haan en Houthave Meetkerke (Hartoch 2009). Recent werd dichterbij een gelijkaardige structuur aangesneden tijdens een archeologisch vooronderzoek in Izegem langs de Hondkensmolenstraat (Wuyts & Teetaert 2011, p. 26-27) en werd als (sub-)recent geïnterpreteerd. Hoewel slechts de basis van de veldovens bewaard is, is het aangewezen deze kleine zone mee te nemen in een vervolgonderzoek. De mogelijke relatie met de laatmiddeleeuwse sporen in de directe nabijheid moet hierbij in het achterhoofd gehouden worden. Een vervolgonderzoek rond deze zone zou bijvoorbeeld een preciezer datering kunnen opleveren, hetzij door het bepalen van baksteenmaten en/of door het toepassen van archeo-magnetisme.

² Met dank aan Marc Dewilde voor de interpretatie.

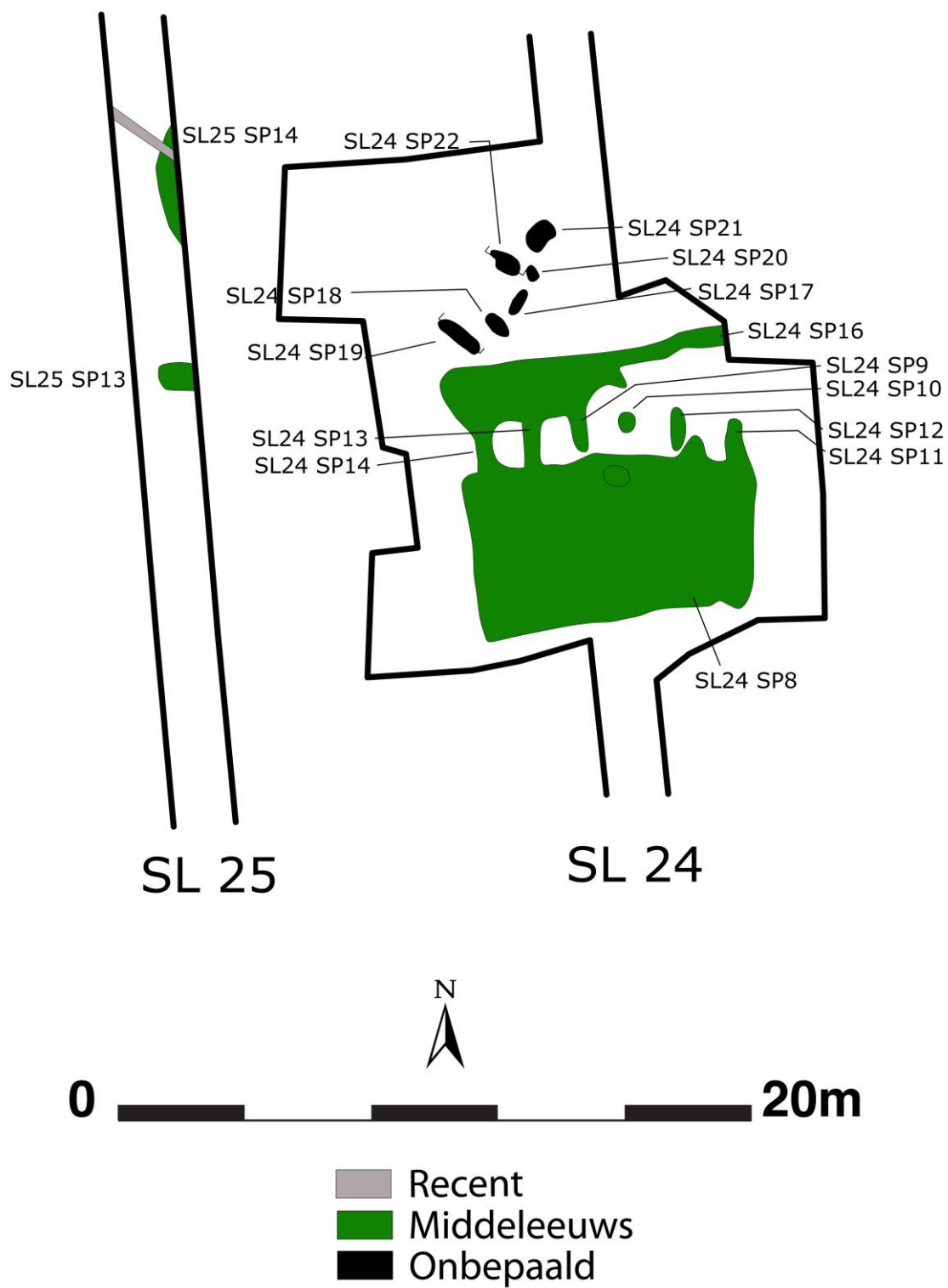

Fig.25: Uitsnede plan zone E.

Fig.26: Zicht op baksteenveldoven in SL24.

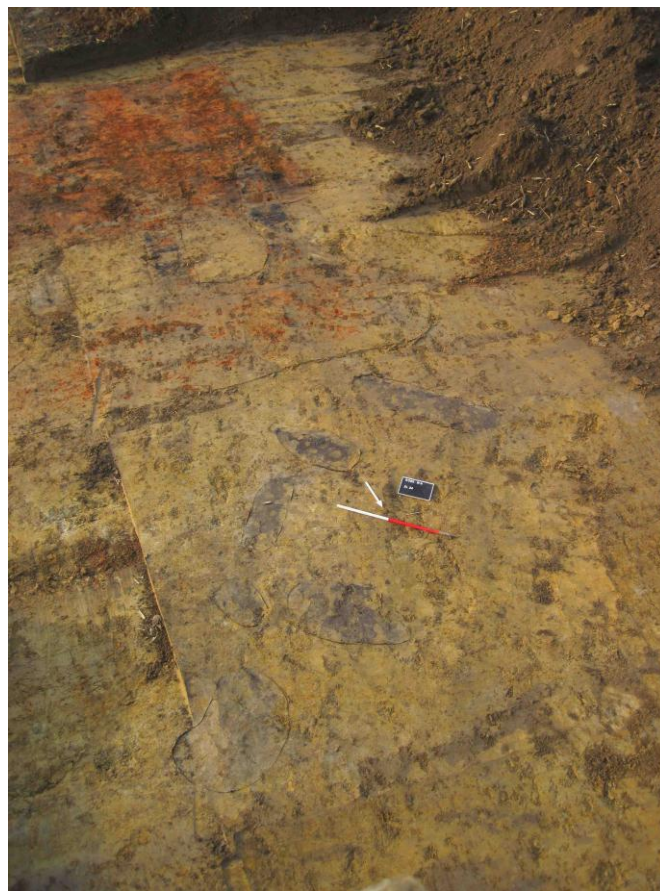

Fig.27: Zicht op SL24 SP17-22.

Fig.28: Uitsnede plan zone C.

Zone C ten slotte bestaat uit een aantal grachttracés die aan de hand van het aardewerk in de eerste helft van de 14e eeuw gedateerd kunnen worden (Fig.28). Er is algemeen sprake van drie (al of niet onderbroken) tracés. In het noorden is er één met een oostwest oriëntatie (SL11 SP5 en SL9 SP3-4-5), centraal loopt één volgens een noordoost-zuidwest oriëntatie (SL11 SP2, SL10 SP4 en SL9 SP2) en in het zuiden ten slotte is er nog één oostwest georiënteerd (SL11 SP1, SL10 SP1-2 en SL9 SP1bis). Hoewel in de meest noordelijke grachtsegmenten geen diagnostisch materiaal gevonden werd mag er van uit gegaan worden dat het aansluit bij de twee andere. De grachtvulling wordt namelijk zoals de andere grachtsegmenten gekenmerkt door een bruine tot donkerbruine zandlemige vulling met houtskoolfragmenten. Het is mogelijk dat dit grachtenpatroon in verbinding stond met de grachten in zone D. Opmerkelijk is de hoeveelheid aardewerk uit de eerste helft van de 14^e eeuw die een coupe op SP1 in SL11 opleverde. De gracht bleek 1,6 meter breed en 66 cm diep bewaard (Fig.29). Wanneer daarbij de dikte van de teelaarde geteld wordt komt men aan een diepte van 1 - 1,2 meter. Tijdens het couperen werden maar liefst 96 scherven gerecupereerd (Fig.30). Minstens 18 individuen in rood en grijs aardewerk werden geteld, waaronder enkele kan en/of kruikvormen, enkele teil- en komvormen, een voorraadpot en een pan. Opvallend is ook het relatief groot aantal passende stukken, de intensieve gebruikssporen waaronder roetsporen en de beperkte hoeveelheid importmateriaal. Een dergelijk beeld doet de aanwezigheid van een lokaal gedumpte huisraad vermoeden. Daaruit volgt het idee dat een bewoningssite niet veraf kan liggen. Ten slotte dient ook SP1bis in SL9 vermeld te worden. De grote verkleuring van 10 meter lang wordt gekenmerkt door een zeer donkere en humeuze vulling. Naar analogie met zone A kan hier ook sprake zijn van een waterput en/of poel die in verbinding staat met grachten uit SL10 SP1-2 en SL11 SP1. Hoe deze zone geïnterpreteerd moet worden is niet duidelijk. Zeker is wel de uitzonderlijk hoge concentratie aan aardewerk. Dit gegeven op zich in combinatie met de aanwezigheid van zones B en D uit dezelfde periode vereist verder onderzoek.

In de noordwestelijke hoek van het terrein werden ten slotte een aantal oostwest georiënteerde grachtsegmenten aangetroffen die verder niet naar het oosten gevolgd konden worden. De meest noordelijke worden gedateerd in de vroegmoderne periode (SL30 SP17-18 en SL31 SP11). De meest zuidelijke (SL30 SP15 en SL31 SP9-10) moeten in de late middeleeuwen gesitueerd worden. Mogelijk behoren SL30 SP16 en SL31 SP8 tot dezelfde structuur. In SL31 SP9 en SP10 werden in totaal 39 scherven in grijs en rood aardewerk aangetroffen. Onder andere een grape in rood aardewerk wijst op een datering in de 14^e eeuw. De grachten liggen te geïsoleerd om verder onderzoek te verantwoorden.

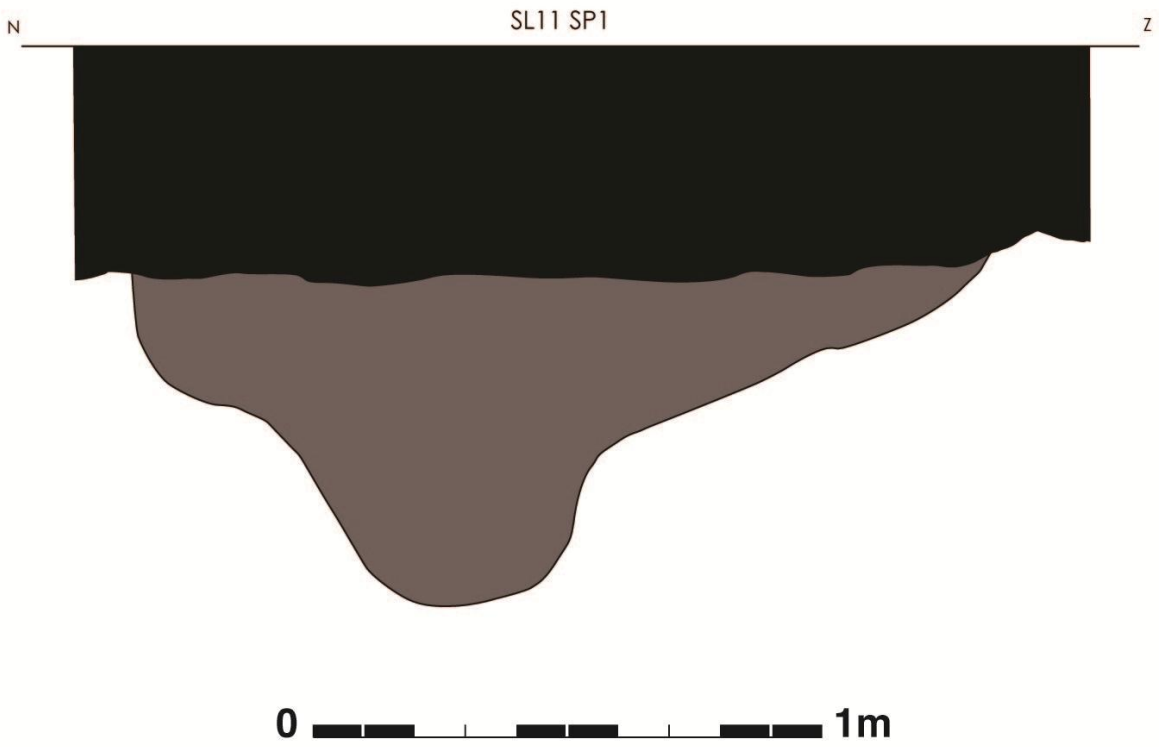
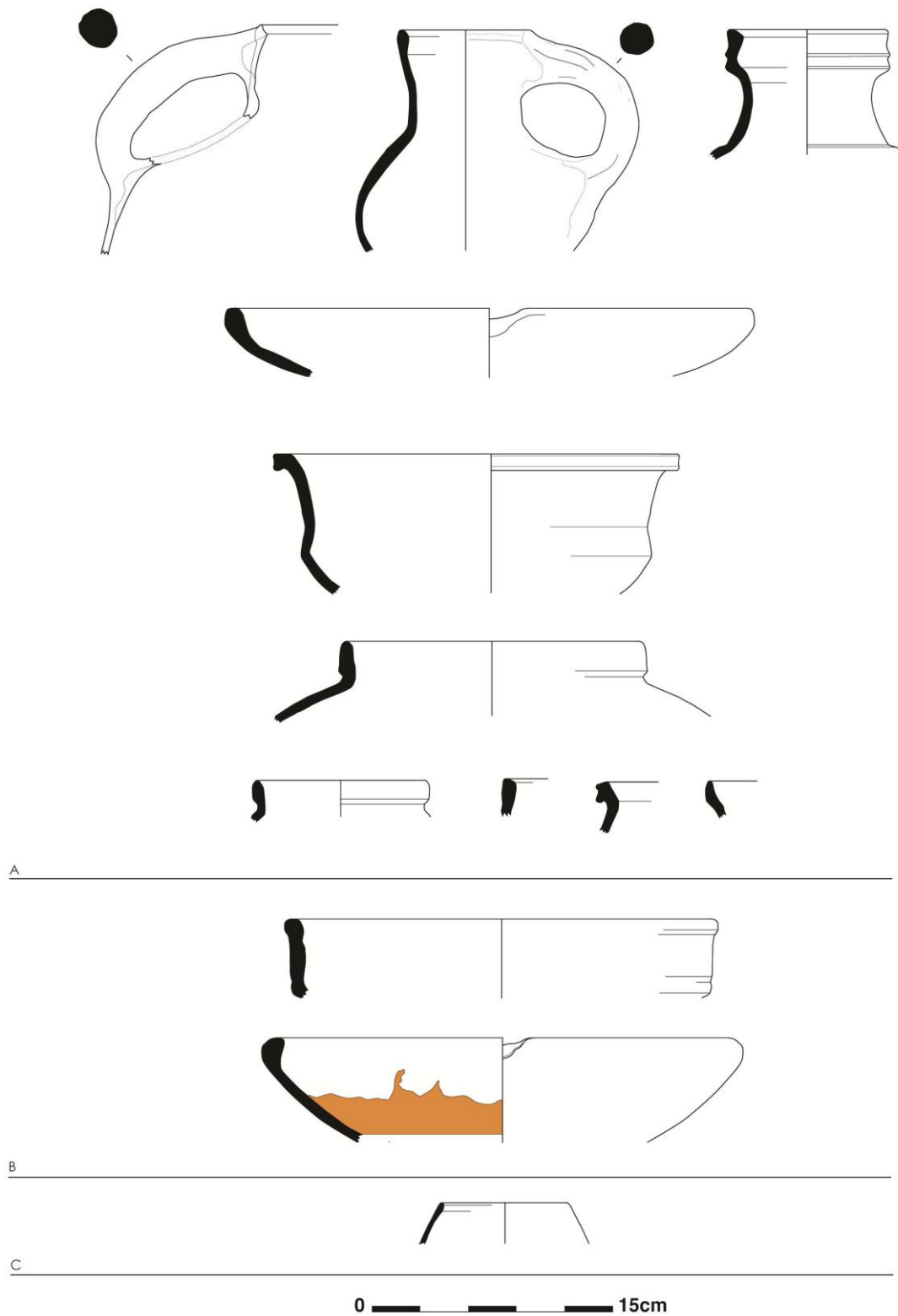

Fig.29: Coupe SL11 SP1.

Aardewerk uit SL11 SP1. A: grijs gedraaid aardewerk. B: rood gedraaid aardewerk. C: steengoed.

Fig.30

Vroegmoderne en moderne sporen

Verspreid over het terrein werden vroegmoderne tot zeer recent gedempte grachten aangesneden. Deze grachten zijn meestal te koppelen aan perceelsgrenzen op het kadasterplan, die op het terrein niet meer visueel waar te nemen zijn. Aan de hand van de Popp-kaart (19e eeuw) werd vastgesteld dat de recentere grachten min of meer de middeleeuwse noordzuid-oriëntatie aanhouden (Fig.35). Opmerkelijk is wel dat de meeste grachten uit de volle en late middeleeuwen niet meer voorkomen op de Popp-kaart. Er zijn wel indicaties dat recente tracés tot op laatmiddeleeuwse en vroegmoderne voorgangers teruggaan. Zo is er het oostwest georiënteerde tracé van onder andere SL19 SP6 (en de noordzuid vertakking ter hoogte van KV5) dat in twee verschillende coupes een oudere voorganger lijkt gehad te hebben (Fig.32-33). Zo kan ook het voorbeeld aangehaald worden van een oostwest georiënteerd tracé (SL33 SP1, SL37 SP4, SL38 SP2, SL39 SP5, SL40 SP12 en SL41 SP23) dat vermoedelijk in een recentere periode meer zuidwaarts hernomen werd. De overwegende noordzuid-oriëntatie kan overigens toegeschreven worden aan de lichte noordzuid-helling van het terrein die afloopt in de richting de Mandelbeek. Veel van de grachten (van oud tot recent) zullen dan ook een drainerende functie gehad hebben.

Verspreid over het terrein werden verder geïsoleerde sporen uit WOI en WOII aangesneden. Het gaat hoofdzakelijk over obusinslagen (o.a. SL24 SP2, SL49 SP1-2-3) (Fig.34). Ook andere ermee gerelateerde kuilen werden aangetroffen. Zo werden in kuilen in SL9 (SP6-7) en SL10 (SP6-7) restanten van shrapnels en kogelhulzen gevonden (Fig.31). Gelijkaardige vaststellingen werden gedaan tijdens proefsleuvenonderzoek langs de Spanjestraat in Oostnieuwkerke (Dewilde & Wyffels 2009). De auteurs leggen de link met de derde slag van leper die vastliep in Passendaele in november 1917. Het terrein ligt op de rand van het oorlogsgebied en het hoeft dan ook niet te verwonderen dat ermee gerelateerde sporen zijn aangetroffen. Ook de militaire aanwezigheid in de regio tijdens WOII wijst hierop.

In de zuidwestelijke hoek van het terrein konden de tracés van twee landwegen gevolgd worden. Beiden zijn overigens nog als een lichte lineaire verhevenheid zichtbaar in het landschap. Ook op de Popp-kaart (19e eeuw) en de Atlas der buurtwegen (1841) zijn ze gedocumenteerd (Fig.35). Her en der op binnen het projectgebied werden ten slotte ook tal van recente kuilen met zeer recent afval zoals betonbrokken, baksteenpuin en plastic aangetroffen.

Fig.31: Van links naar rechts: kop van een bom (LV SL34), kogels (SL9 SP6), kogels en ijzerconceretie (SL10 SP6).

Fig.32: Zicht op coupes SL12 SP3 en KV5 SP211.

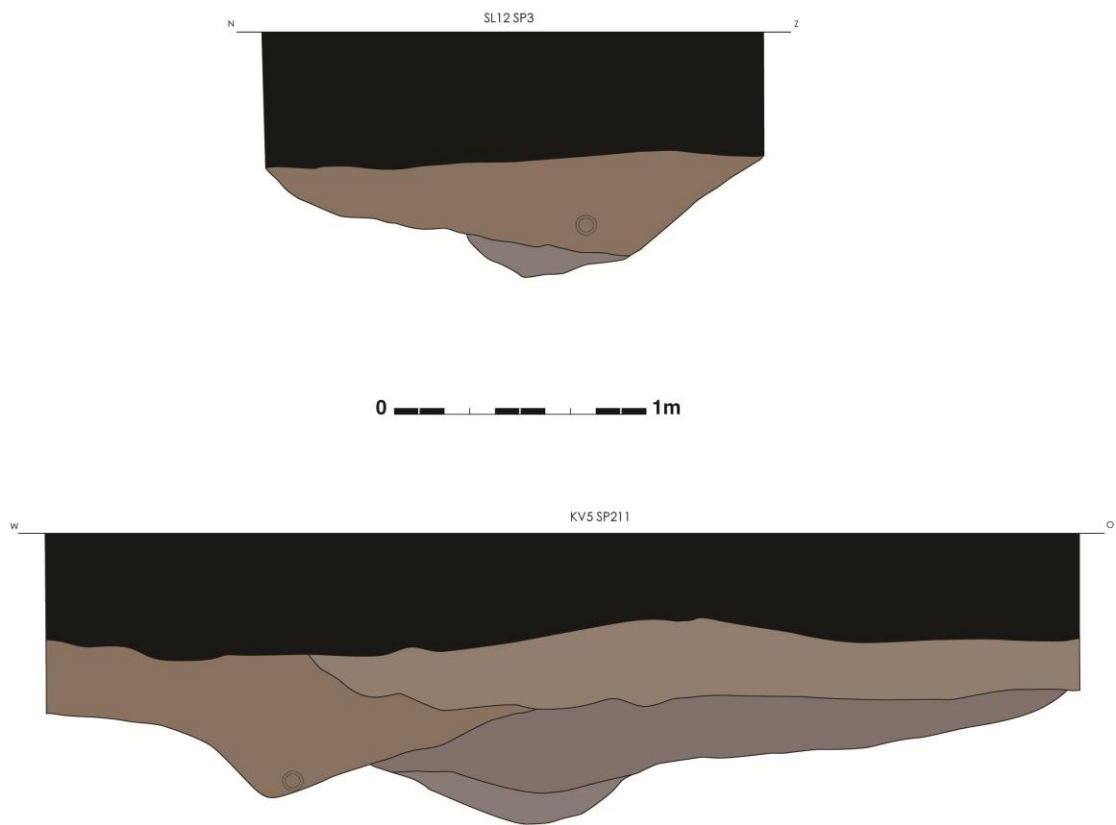

Fig.33: Coupefiguren SL12 SP3 en KV5 SP211.

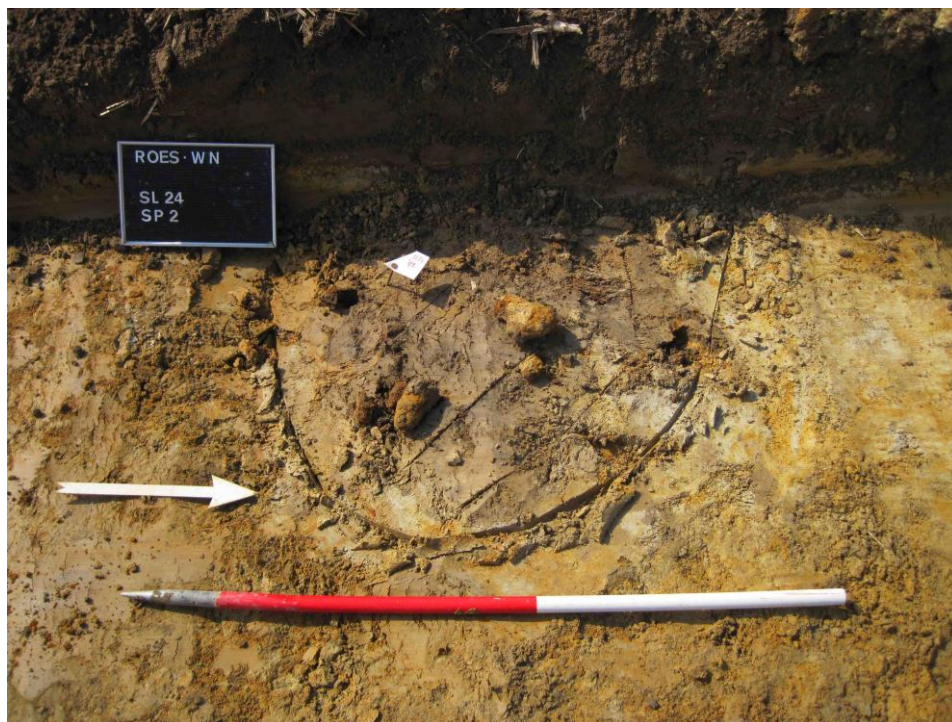

Fig.34: SL24 SP2

Fig.35: Projectie van het sleuvenplan op de Popp-kaart.

Onbepaalde sporen

Een aantal sporen konden wegens het ontbreken van diagnostisch materiaal niet gedateerd worden. Het betreft hoofdzakelijk een reeks greppel- en grachtsystemen in het noorden/noordwesten van het terrein. Daarnaast komen verspreid over het terrein ook een aantal geïsoleerde greppelfragmenten en/of tracés voor. In de noordoostelijke hoek van het terrein gaat het om: SL4 SP2, SL56 SP1-SP3 en SL57 SP1, in de zuidwestelijke hoek: SL47 SP1-SP3 en in het noorden: SL21 SP6-7.

De grachtsegmenten die in een meer gestructureerde configuratie gedocumenteerd werden bevinden zich in twee verschillende zones in het noorden/noordwesten. In een eerste zone ten oosten van zone E (zie eerder) bevindt zich een greppel- en grachtsysteem dat zich uitstrekt van SL17 tot en met SL24 (en mogelijk zelfs tot SL27-28). Het zwaartepunt ligt tussen SL17 en SL20 (Fig.36). Het gaat in hoofdzaak om een dubbel noordnoordwest-zuidzuidoost georiënteerd gracht- en greppeltracé met een tussenafstand van 18 meter. De grachten en greppels worden gekenmerkt door een grijze tot lichtgrijze zandleem. In het oosten gaat het om SL18 SP11 (Fig.37). Deze greppel is gemiddeld 45-60 cm breed en bleek in het zuiden in coupe nog zo'n 22 cm diep bewaard te zijn (Fig.38). In het zuiden buigt de greppel af naar het zuidwesten. In het westen gaat het om SL19 SP9 die 90 meter lang gevolgd kon worden. Hier gaat het om een gracht gezien z'n gemiddelde breedte van 1,4 meter. In coupe bleek de gracht zo'n 45 cm diep bewaard te zijn (Fig.38). In het zuiden loopt haaks op SL18 SP11 een parallelle vertakking (SL17 SP6, SP6 bis, SP8 en SL19 SP11 bis) met een tussenafstand van 8 meter naar het (noord-)oosten. Volgens een zelfde oriëntatie lopen ook haaks op SL19 SP 9 drie parallelle greppels (met een tussenafstand van 3 en 5 meter) naar de tegenovergestelde richting (SL20 SP2-3-4). De centrale greppel kan zelfs tot in SL23-24 gevolgd worden (SL23 SP3 en SL24 SP5 bis). Exact in het verlengde, maar 74 meter naar het westen, werden twee 'clusters' greppelfragmenten geregistreerd volgens dezelfde oriëntatie als SL19 SP7 en SL20 SP2. Een eerste: SL27 SP5 -SL28 SP11 en een tweede: SL26 SP3 bis-SL26 SP4-SL27 SP4-SL28 SP6-7-8. Aanwijzingen voor andere structuren werden niet gevonden. Duidelijke paalsporen en/of kuilen zijn niet aanwezig. Hoe dit systeem van greppels en grachten geïnterpreteerd moet worden is niet duidelijk. De spoorvulling van de sporen was eerder uitgelooft en doen een relatief oude datering vermoeden. Ook de oriëntatie van de grachten en greppels is verschillend van de middeleeuwse en vroegmoderne voorbeelden.

In de tweede zone ten noorden van zone A werd een noordnoordoost zuidzuidwest georiënteerde greppel over 74 meter gevolgd (SL22 SP2). Ter hoogte van KV6 wordt de greppel onderbroken en buigt kort af naar het westen (KV SP212) (Fig.39-40). Hierdoor ontstaat er een opening van zo'n drie meter. Een vijftal meter verder maakt de greppel een hoek naar het westen. Het tracé kan verder gevolgd worden tot in KV2: KV6 SP218 en SL22 SP20. Ter hoogte van KV2 stopt de greppel. Gedurende 6 meter loopt vervolgens ten noorden ervan een nieuwe parallelle greppel op een tussenafstand van 0,7 meter (KV2 SP102). Hierdoor ontstaat ook in het noorden een opening in het greppelverloop. SP102 kan vervolgens gevolgd worden tot in SL 29 of SL30: SL24 SP3, SL25 SP3, SL26 SP9, SL27 SP6, SL28 SP13, SL29 SP5 en SL30 SP14. Opmerkelijk bij dit tracé is de annex ter hoogte van de sleufuitbreiding tussen SL24 en SL25. De greppel heeft een vertakking richting het zuidwesten van ongeveer 9 meter lang. De greppels worden gekenmerkt door een grijze tot lichtbruingrijze zandlemige vulling. In KV6 werden twee coupes gezet op greppels SP212 en SP218 om hun bewaringstoestand na te gaan. Ze waren respectievelijk 12 en 20 cm diep bewaard (Fig.41-42). In de buurt van dit grachtenstelsel werden een aantal paalsporen en enkele kuilen aangetroffen (onder andere KV6 SP213-214, SL21 SP1-SP3, SL22 SP3-SP12-13-14-SP19), SL23 SP2, SL24 SP4-5, SL25 SP6-7-8-9-SP11 en SL26 SP8). Duidelijke structuren werden echter niet herkend. Net zoals de zone meer naar het noorden is niet duidelijk hoe dit greppelsysteem geïnterpreteerd moet worden. Ook hier deed de spoorvulling van de sporen eerder oud aan (cf. grijze tot lichtgrijze kleur en uitgelooft karakter). Een duidelijke structuur en/of materiaal ontbreken echter om verdere uitspraken te doen.

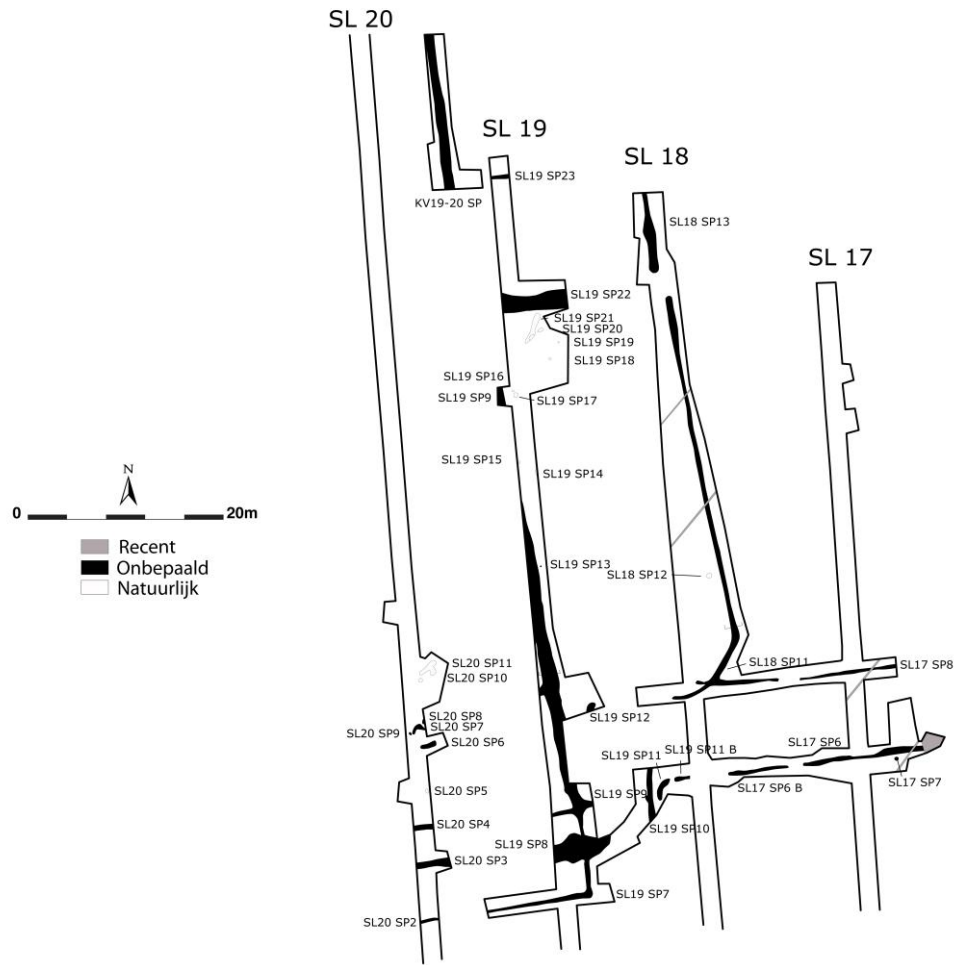

Fig.36: Uitsnede plan, onbepaalde zone in het noorden.

Fig.37: Zicht op SL18 SP11.

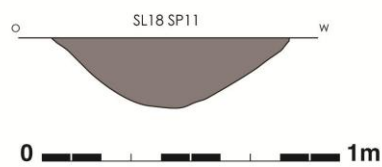
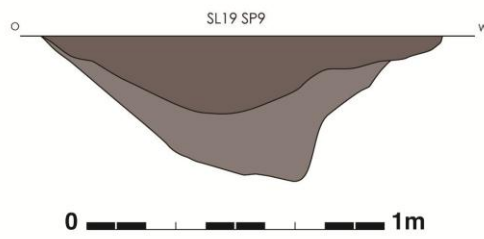

Fig.38: Coupes SL19 SP9 en SL18 SP11.

Fig.39: Zicht op KV6.

Fig.40: Zicht op de zuidelijke sleufuitbreiding in SL22 (net ten zuiden van KV6).

Fig.41: Coupe op SP212 in KV6.

Fig.42: Coupe op SP218 in KV6.

Natuurlijke sporen

Verspreid over het terrein werden tal van natuurlijke sporen waargenomen. Ze tekenen zich af als grijze tot witrijze zandlemige grillige vlekken die soms plaatselijk zwart of grijs gespikkeld zijn. In de meeste gevallen kunnen ze als windvallen geïnterpreteerd worden (Fig.43). In één van hen werd een onbewerkte silexafslag aangetroffen (SL10 SP20).

Fig.43: Windval in SL22 (SP4-5).

10. Conclusies en aanbevelingen

Het archeologisch vooronderzoek op het toekomstig bedrijventerrein Roeselare West-Noord heeft de aanwezigheid van een vol- en laatmiddeleeuws cultuurlandschap aan het licht gebracht. Dit cultuurlandschap bestaat uit verschillende facetten: grachten en greppels die wijzen op een percellering om de zandleemgronden te draineren, maar ook kuilen en/of paalsporen, meerdere mogelijke poel(-en) en/of waterput(-ten), concentraties van aardewerk (huisraad) en een veldoven die wijzen op bewoning en exploitatie van de rurale omgeving. Deze sporen van zowel landindeling, bewoning als exploitatie dienen binnen een ruimer cultuurlandschappelijk en chronologisch kader geplaatst te worden. Interessant daarbij is overigens de concentratie van deze sporen rond de huidige hoeve die mogelijk op een oudere voorganger teruggaat (cf. morfologie en toponiem Ter Biest).

In die optiek dient ook verwezen te worden naar het onderzoek van de laat-middeleeuwse site van Pullaar te Puurs in de provincie Antwerpen (De Groot & Bourgeois et al. 2010). Daar kwamen tijdens archeologisch onderzoek enkele honderden middeleeuwse sporen aan het licht. Opvallend was een uitgebreid grachtensysteem met een noord-zuid oriëntatie dat in verschillende fasen opgesplitst kon worden, gaande van de 12^e tot en met de 16^e eeuw. Het betreft waarschijnlijk een systeem van afwatering om natte gronden exploiteerbaar te maken. Daarnaast werd ook een langwerpige kuil opgegraven gevuld met een grote hoeveelheid afval (aardewerk, bot, bouw materiaal, etc ..). Het afval was onderwerp van een grondige studie met de bedoeling een beeld te krijgen van hoe een laatmiddeleeuws aardewerkensemble binnen een laatmiddeleeuws landelijk huishouden er uitziet. De auteurs van het artikel stellen namelijk dat deze thematiek momenteel een belangrijk kennishiaat is dat weegt op het onderzoek over de relatie tussen stad en platteland. Ze willen met hun onderzoek dan ook een aanzet geven om meer aandacht te besteden voor de rurale economie in de late middeleeuwen, een onderwerp waarover momenteel nauwelijks gegevens voor handen zijn. Deze stelling wordt verder bevestigd door een hiaat aan informatie in de onderzoeksbalans over het rurale cultuurlandschap in de late middeleeuwen (http://www.onderzoeksbalans.be/onderzoeksbalans/archeologie/late_middeleeuwen_en_moderne_tijden/landelijke_archeologie). Tot op heden was vooral aandacht voor hoeves met walgracht terwijl het ruimere landschap, de indeling van het landschap en andere vormen van bewoning en exploitatie archeologisch nog een onbekende zijn.

Dichterbij dient de site van Staden Nijverheidsstraat 'bedrijventerrein Ter Eike' vermeld te worden (Vanden Borre, Labiau et al. 2011). Daar werd tijdens een vlakdekkend onderzoek in 2010 een percelleringssysteem onderzocht uit de 13^e-15^e eeuw. Net ten zuiden van het onderzochte areaal bevindt er zich een hoeve met walgracht. Opmerkelijk is een gelijkaardige dump van huisraad in een onderdeel van een perceelsgracht die in de 13^e eeuw gedateerd wordt. Verschillend van Roeselare is echter het strakke rechtlijnige verloop van de grachten en het ontbreken van andere (en oudere) sporen en structuren.

Recent werd ook de site van Gistel Steenbakker opgegraven (Demey 2011). Hoewel een hogere densiteit aan sporen lijkt het grondplan enigszins te corresponderen met het sleuvenplan van Roeselare West-Noord. Het gaat ook in hoofdzaak om een middeleeuws grachtenstelsel uit de 12^e tot 15^e eeuw. Er werden volmiddeleeuwse huisplattegronden, laatmiddeleeuwse omgrachte wooneilanden (zonder altijd even duidelijke aanwijzingen voor de eigenlijke bewoning) en finaal middeleeuwse baksteenbouw aangetroffen. In Roeselare kunnen we te maken hebben met een lokale 'minder rijke' variant waarbij het Goed ter Biest de finale fase van een ouder systeem zou kunnen zijn. Een 'minder rijke' variant betekent overigens niet minder wetenschappelijk belangrijk voor verder onderzoek.

De vaststellingen op het terrein in combinatie met een leemte aan archeologische kennis voor de late middeleeuwen maakt dat vervolgonderzoek op de zones A tot en met E (+- 3,5 ha) binnen het project Roeselare West-Noord aangewezen is. Aan de hand van de resultaten van de eindvergadering wordt concreet voorgesteld om zones A, B en D in één

zone op te graven. Zone C en E betekenen, alhoewel niet verbonden met de andere zones, een uitbreiding van de kennis en geven zo een zo exhaustief mogelijk beeld. Op de rest van het terrein is geen vervolgonderzoek vereist.

Er wordt aanbevolen om in combinatie met het archeologisch onderzoek een beknopt historisch onderzoek uit toe voeren naar onder andere de bezitsstructuur van de hoeve en de oorsprong van het toponiem 'Ter Biest'.

Een gedegen basisverwerking van het aangetroffen aardewerk in de vorm van een kwantificatie en basiscatalogus (individuele beschrijving, bakselanalyse, figuren) wordt ook aanbevolen. De studie is o.a. van belang voor het opstellen van de interne relatieve chronologie van de site. Deze kan dan indien mogelijk gekoppeld worden aan de resultaten van het natuurwetenschappelijk onderzoek. Verder dient de aanzet gegeven te worden voor verder potentieel (vergelijkend) onderzoek. Zo zijn de verhoudingen binnen het vormenrepertorium en de verscheidenheid aan technische groepen een belangrijke informatiebron voor o.a. tal van socio-economische aspecten binnen de lokale rurale middeleeuwse samenleving. Ook aspecten uit de relatie tussen stad en platteland (consumptie en productie) kunnen afgeleid worden.

Daarnaast dient er ook ruimte voorzien te worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Dit om het middeleeuws cultuurlandschap in al zijn facetten te begrijpen. Het zal toestaan verder inzicht te verwerven in de rurale economie. Een aantal onderzoeksvragen kunnen hierbij gesteld worden:

- Wat verbouwde men op zo'n middeleeuws erf ?
- Was er sprake van een monocultuur of is er sprake van een variëteit aan landbouwgewassen ? Gebeurde dit in combinatie met veeteelt ?
- Strookt dit met het beeld dat we kennen uit de historische bronnen in de (ruimere) regio (vb. iconografisch, rekeningen) ?
- Hoe zag de natuurlijke vegetatie eruit ?
- Wat was de invloed van de mens op deze vegetatie ?

Volgende analyses zijn hiervoor aangewezen:

- Palynologisch onderzoek: onderzoek van pollen en sporen. Gebruik van pollenbakken en bulkstalen waarbij gezien de rurale context hoofdzakelijk ingezet moet worden op poelen, waterputten en diepe grachten (natte en zuurstofarme milieus). Voor het palynologisch onderzoek is het namelijk zo dat voor de middeleeuwen en post-middeleeuwen hoofdzakelijk data voor handen is uit stadsarcheologisch onderzoek (Deforce s.d., *Natuurwetenschappelijk onderzoek. Pollen en sporen*, internet, 9.2.2). Deforce stelt dat het hoofdzakelijk om pollen en sporen uit beerputten en andere afvaldeposities gaat. Dat geeft vooral een beeld over de voeding en consumptie. Grachten en poelen in rurale contexten vormen daarom een groot potentieel voor kennis over de vegetatie in en rond de site.
- Archeobotanisch onderzoek: onderzoek van zaden en vruchten. Ook hier is het nemen van voldoende bulkstalen nodig. Afhankelijk van de bewaringsvorm (subfossiel droog of vochtig, fossiel verkoold of gemineraliseerd) maken ze kans om gerecupereerd te worden. In de archeoregio rond Roeselare bestaat overigens een hiaat aan data. Zoals bij het palynologisch onderzoek is de data die voor handen is voor de middeleeuwen vooral afkomstig uit stadscontexten (Bastiaens & Cooremans s.d., *Natuurwetenschappelijk onderzoek. Zaden en vruchten*, internet, 9.2.3).
- Bulkstalen uit mogelijke paalkuilen van gebouwen, poelen en grachten voor C14-datering. Afhankelijk van de bewaringscondities en in de mate dat het bruikbare data oplevert voor de middeleeuwen.
- Archeozoölogie: hoewel tijdens het vooronderzoek bijna geen bot aangetroffen werd bestaat de kans gezien de zandlemige en kleiige ondergrond dat er botmateriaal bewaard is gebleven.

Ten laatste is het van uiterst belang dat het vlakdekkend vervolgonderzoek onder droge omstandigheden plaats vindt. Het type bodem zal niet toelaten efficiënt en verantwoord wetenschappelijk onderzoek uit te voeren in natte omstandigheden. Ook naar het optimaal dempen en verdichten van de vlakken toe is dit cruciaal. Daarvoor verwijzen we naar de problematische toestand op het terrein bij regenweer tijdens en na het uitvoeren van het vooronderzoek (Fig.44). In functie van een vlot en efficiënt verloop van de opgravingen is het daarom raadzaam het vervolgonderzoek tijdens een droog seizoen in te plannen en in de afvoer van regenwater te voorzien in geval van regenweer. Door de onderliggende kleilagen (leem op klei) percoleert het regenwater immers vrij langzaam tot niet in de ondergrond. Voor de evacuatie van regenwater kan bijvoorbeeld gewerkt worden met het gravitair afvoeren van water naar de beek langs de Bietstraat.

Fig.44: Zicht op sleufuitbreiding in SL41 (na regenval) en KV9 tussen SL40 en SL41.

Fig.45: Advies vervolgonderzoek (ingekleurde zones).

11. Bibliografie

- De Groote K., Bourgeois I., Lentacker A. & Eryvynck A.** 2010: Puur afval ? Een bijzondere 14de-eeuwse landelijke afvalcontext op de site Pullaar te Puurs (prov. Antwerpen). *Relicta* 6-2010: 99-144.
- De Meulemeester J. & De Wilde M.** 1986: Romeinse en middeleeuwse landelijke bewoning langs de Zeeweg te Roksem (gem. Oudenburg). Interimverslag 1986. *Archaeologica Belgica* 3-1987: 225-231.
- Demeyere F. & Lammens W.** 2006: Project Archeologie Mandelstraat Roeselare Rumbeke. Onuitgegeven rapport.
- Demeyere F. & Lammens W.** 2007: Cirkelvormige sporen langsheen de Mandelstraat (Rumbeke-Roeselare, provincie West-Vlaanderen). *Lunula Archaeologica Protohistorica* 15: 13-21.
- Demey D.** 2011: Opgravingen aan de Steenbakkersstraat te Gistel. Een brandrestengraf uit de Romeinse tijd en sporen van vol- en laatmiddeleeuwse landelijke bewoning. Onuitgegeven rapport.
- Dewilde M. en Wyffels F.** 2009: Proefsleuvenonderzoek in Oostnieuwkerke-Spanjestaart (Staden). Onuitgegeven rapport.
- Goderis J.** 2006: Oudste nederzetting ooit gevonden op grondgebied Roeselare. *West-Vlaamse Archeokrant* 50: 92-93.
- Hartoch E.** 2009: Archeologisch onderzoek naar baksteenovens in Vlaanderen een overzicht, In: Tony O. & Van de Voorde E. 2009. *Post Factum. In vuur en vlam. Omgaan met baksteenerfgoed in Vlaanderen.* Provincie Antwerpen, departement erfgoed. Jaarboek voor geschiedenis en volkskunde. Monografie 1: 62-134.
- Hollevoet Y.** 1992: Een luchtfoto opgegraven. Middeleeuwse landelijke bewoning langs de Meerbeekstraat te Snellegem (gem. Jabbeke, prov. West-Vlaanderen). *Interimverslag 1992. Archeologie in Vlaanderen II-1992*: 227-235.
- Hollevoet Y.** 1994: Opgraven in 't Zwarte Gat. Een landelijke bewoningskern uit de volle middeleeuwen te Oostkamp (prov. West-Vlaanderen). *Archeologie in Vlaanderen IV-1994*: 205-217.
- Hollevoet Y. & Hillewaert B.** 1997/1998: Het archeologisch onderzoek achter de voormalige vrouwengevangenis Refuge te Sint-Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen). Nederzettingssporen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen. *Archeologie in Vlaanderen VI-1997/1998*: 191-207.
- Hoorne J. & Messiaen L.** 2011: Oekene-Heilig-Hartziekenhuis Roeselare-Menen. Rapportage archeologisch vooronderzoek 16/05-06/06/2011. Onuitgegeven GATE Rapport 21.
- Lammens W. & Demeyere F.** 2007: Archeologisch onderzoek langs de Mandelstraat (fase 1) Roeselare-Rumbeke (West-Vlaanderen). *Archaeologica Medaevalis* 30: 140-141.
- Patrouille E.** 1991/1998: Laatmiddeleeuwse baksteenindustrie te Zeebrugge (prov. West-Vlaanderen). *Archeologie in Vlaanderen VI-1997/1998*: 243-260.

Vanden Borre J., Labiau G., Cox L. & Janssens N. 2011: Archeologisch onderzoek. Staden Nijverheidsstraat. Bedrijventerrein Ter Eike. BAAC Vlaanderen Rapport 11. Onuitgegeven Rapport.

Wuyts F. & Teetaert D. 2011: Archeologisch proefsleuvenonderzoek. Izegem-Hondekensmolenstraat. Onuitgegeven Rapport.

Wuyts F. 2012: Oekene-Heilig-Hartziekenhuis Roeselare-Menen. Rapportage archeologisch onderzoek. Onuitgegeven Rapport in voorbereiding.

Internetbronnen

Bastiaens J. & Cooremans B. s.d., Natuurwetenschappelijk onderzoek. Zaden en vruchten, internet, 9.2.3. Gelezen Juni 5, 2012 op: <http://www.onderzoeksbalans.be/book/export/html/2415>.

Deforce K. s.d., Natuurwetenschappelijk onderzoek. Pollen en sporen, internet, 9.2.2. Gelezen Juni 5, 2012 op: <http://www.onderzoeksbalans.be/book/export/html/2415>.

12. Bijlages

Bijlage 1: Sleuvenlijst

Bijlage 2: Sporenlijst

Bijlage 3: Profiellijst

Bijlage 4: Vondstenlijst

Bijlage 5: Dvd

Bijlage 1: Sleuvenlijst

Sleufnummer	Lengte (m)/opp	Profielen	Sporen
1	66,35	P1-2	/
2	64,21	P1-2	S1
3	71,85	P1	S1-7
4	70,14	P1-2	S1-5
5	71,39	P1-2	S1-2
6	70,84	P1	/
7	128,6	P1-2	S1-4
8	127,42	P1	S1-3
9	288,26	P1	S1-17 (1bis, 7bis, 8bis1 en 8bis2)
10	130,45	P1	S1-22
11	133,29	P1	S1-12
12	245,9		S1-17
13	239,48	P1-2	S1-7
14	191,81	P1-3	S1-3
15	188,8		S1-11
16	186,4		S1-10
17	223,3	P1	S1-8
18	231,44	P1	S1-13
KV1			S100-101
19	234,7	P1	S1-23
20	253,24	P1	S1-11
21	250,4		S1-8
22	253,37		S1-29
KV2			S102
23	255,25		S1-5
24	251,46	P1	S1-22 (5bis)
25	253,95	P1	S1-18
26	255,6		S1-30 (3bis)
KV3			S104-106
27	253,78	P1	S1-20
28	249,83		S1-33
29	230		S1-5
30	210,3		S1-18
KV4			S107-110
31	179,22		S1-11
32	70,9	P1	S1
33	70,6	P1	S1
34	70,6		S1
35	192,7	P1	S1-6
36	195,4	P1-2	S1-4
37	263,3	P1	S1-12
38	244,6		S1-6
39	240,4		S1-6
40	274,8		S1-14
41	269,6		S1-24
42	171,6		S1-4

Bijlage 1: Sleuvenlijst

Sleufnummer	Lengte (m)/opp	Profielen	Sporen
43	169,4		S1
44	168,9		/
45	171		/
46	169,4		S1
47	180		S1
48	185,8	P1	S1-3
49	195,8		S1-3
50	42		S1-4
51	44		/
52	44	P1	/
53	33,9		S1
54	29,8	P1	/
55	29,9		/
56	164,3	P1-2	S1-5
57	101,6		S1
KV5: SL20-21			S211
KV6: SL21-22			S212-218
KV7: SL26-27			S210
KV8: SL36-37			S207-209
KV9: SL40-41			S200-206

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
1	/								onbepaald
2	1	N	licht homogeen LGR	45	14				onbepaald
3	1	Kuil	heterogeen DGR/ZW + HK spikkels	160	90				onbepaald
	2	N	licht homogeen LGR	125	50				onbepaald
	3	N	Heterogeen LGR + HK spikkels	52	23				onbepaald
	4	N	Heterogeen LGR/wit (Natuurlijk ?)	104	71				onbepaald
	5	N	Heterogeen LGR/wit	515	70				onbepaald
	6	Kuil	Heterogeen DGR/ZW + HK	125	50				onbepaald
	7	N	Heterogeen LGR/wit	175	52				onbepaald
4	1	N	Heterogeen LGR/wit (Natuurlijk ?)	180	126				onbepaald
	2	Gracht	Heterogeen LGR	175	80				onbepaald
	3	N	Heterogeen LGR/wit (Natuurlijk ?)	38	27				onbepaald
	4	N	Het LGR + HK spikkels	130	100				onbepaald
	5	Gracht	Heterogeen LBR	175	135				onbepaald
5	1	N	Licht homogeen LGR/LBR	120	90				onbepaald
	2	N	Heterogeen LGR + HK	32	27				onbepaald
6									onbepaald
7	1	N	Heterogeen DGR	30	26				onbepaald
	2	N	Heterogeen LGR (Natuurlijk ?)	116	74				onbepaald
	3	N	Heterogeen LGR (Natuurlijk ?)	203	65				onbepaald
	4	N	Het LGR + MB (Natuurlijk ?)	140	30				onbepaald
8	1	Gracht	Heterogeen BR/GR	0	125				Recent
	2	Gracht	Heterogeen BR/GR	1427	49				Recent
	3	Kuil	Licht Homogeen LGR	50	30				Recent
9	1	gracht ?	HET BR	175	996				onbepaald
	1 bis	gracht/kuil	HET DGR humeus + HK	49	43				ME ?
	2	Gracht	Heterogeen DBR	185	130				ME ?
	3	Greppel	Heterogeen DGR	175	26				onbepaald
	4	Gracht	Heterogeen DBR	500	40				onbepaald
	5	Gracht	Heterogeen DBR	175	126				onbepaald
	6	Kuil	Heterogeen GR	80	75			J	Recent: WO
	7	Kuil	Heterogeen GR	125	120				Recent:WO
	7 bis	N	Heterogeen GR/ Wit (Natuurlijk ?)	74	80	34	J		onbepaald
	8	Perceelsgracht							Recent

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	8bis1	N	Heterogeen GR/ Wit (Natuurlijk ?)	80	112	52	J		onbepaald
	8bis2	N	Heterogeen GR/ Wit (Natuurlijk ?)	60	75	24	J		onbepaald
	9	N	Heterogeen LGR/Wit+ HK	110	115				onbepaald
	10	N	Heterogeen LBR	205	52				onbepaald
	11	N	Heterogeen Wit	40	27	14	J		onbepaald
	12	N	Heterogeen Wit	48	25				onbepaald
	13	N	2 delen: Heterogeen Wit/GR+ Heterogeen DGR+HK	100	60				onbepaald
	14	Greppel	Homogeen LBR	600	20				Recent
	15	Kuil	Heterogeen DGR + HK	110	80				onbepaald
	16	N	Heterogeen GR/ Wit	55	20				onbepaald
	17	greppel	Homogeen LBR	1620	52				Recent
10	1	Gracht	Heterogeen DGR+ HK	175	100				onbepaald
	2	Gracht	Heterogeen GR/BR	175	100				onbepaald
	3	Kuil	Homogeen DGR	120	120			J	onbepaald
	4	Greppel	Heterogeen DGR + HK	170	20				ME ?
	5	Kuil	Heterogeen BR/GR	20	16				onbepaald
	6	greppel/kuil	Heterogeen BR/GR, versmeten	280	100				WO I
	7	greppel/kuil	Heterogeen BR/GR	175	140			J	WO I
	8	Kuil	Heterogeen LGR/wit (Natuurlijk ?)	800	45				onbepaald
	9	Gracht	Homogeen LBR	160	100				vroeg modern
	10	N	Heterogeen Wit (Natuurlijk)	190	60				onbepaald
	11	N	Heterogeen DGR/ZW + HK	75	35				onbepaald
	12	N	Heterogeen GR + HK	60	45				onbepaald
	13	N	Heterogeen BR/GR/Wit + HK	400	175				onbepaald
	14	N	Homogeen Wit	75	45				onbepaald
	15	N	Heterogeen BR/GR	75	30				onbepaald
	16	N	Heterogeen Wit	30	35	14	J		onbepaald
	17	N	Heterogeen Wit/GR	105	60				onbepaald
	18	N	Heterogeen Wit/GR	55	30				onbepaald
	19	N	Heterogeen BR/GR	190	55				onbepaald
	20	N	Heterogeen GR/Wit	90	60			J	onbepaald
	21	N	Heterogeen GR/Wit	25	25				onbepaald
	22	N	Heterogeen GR/Wit	50	30				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
11	1	Gracht	Heterogeen BR/GR	175	150	66	J	J	ME
	2	Gracht	Heterogeen BR/GR	190	75			J	ME
	3	Gracht	Heterogeen BR	180	140				ME ?
	4	WV ?	Heterogeen GR/Wit (natuurlijk)	180	55				onbepaald
	5	Gracht	Heterogeen BR	945	70				onbepaald
	6	GESCHRAPT	Heterogeen Wit/GR (natuurlijk)	185	65				onbepaald
	7	Kuil	Heterogeen GR gevlekt	100	75				onbepaald
	8	Kuil	Heterogeen GR + HK	75	60				onbepaald
	9	N	Heterogeen Wit (Natuurlijk ?)	150	110				onbepaald
	10	N	Heterogeen BR/GR/Wit gevlekt (natuurlijk?)	165	130				onbepaald
	11	N	Heterogeen Wit/GR (Natuurlijk ?)	115	95				onbepaald
	12	N	hetrogeen grijs wit HK (natuurlijk)	35	30	20	J		onbepaald
12	1	N	Heterogeen LBR	110	75				onbepaald
	2	N	Heterogeen LGR	100	45				onbepaald
	3	Gracht	Homogeen LBR	175	190	46	J		onbepaald
	4	Gracht	Homogeen BR	175	105				onbepaald
	5	N	Heterogeen GR/Wit (Natuurlijk ?)	130	55				onbepaald
	6	N	Heterogeen GR/Wit	40	20				onbepaald
	7	N	Heterogeen GR/Wit	80	56				onbepaald
	8	N	Heterogeen GR/Wit gevlekt	160	90				onbepaald
	9	N	Heterogeen DGR/ZW + HK	100	45				onbepaald
	10A	N	Heterogeen Wit	75	75				onbepaald
	10B	N	Heterogeen Wit	75	75				onbepaald
	10C	N	Heterogeen Wit	75	70				onbepaald
	11	N	Heterogeen GR/Wit + HK	115	40				onbepaald
	12	N	Heterogeen Wit	65	23				onbepaald
	13	N	Heterogeen Wit	80	56				onbepaald
	14	N	Heterogeen LGR/Wit	45	30	20	J		onbepaald
	15	N	Heterogeen DGR + HK	96	50				onbepaald
16	N	Heterogeen LGR + HK	112	103				onbepaald	
17	N	Heterogeen GR + HK	60	28				onbepaald	
13	1	N	Heterogeen DGR + HK	75	40				onbepaald
	2	N	Heterogeen Wit/ GR (Natuurlijk ?)	190	65				onbepaald
	3	N	Heterogeen GR/ Wit (Natuurlijk ?)	25	25				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	4	N	Heterogeen GR/ Wit (Natuurlijk ?)	285	64				onbepaald
	5	Kuil	Heterogeen GR/ Wit gevlekt	70	30				onbepaald
	6	N	Heterogeen LGR+ DGR/ZW kern	285	110				onbepaald
	7	Kuil	Heterogeen BR (versmeten)	70	50				onbepaald
14	1	WV	Heterogeen GR/ Wit	195	28				onbepaald
	2	Perceelsgracht	Heterogeen BR	175	300				onbepaald
	3	N	Heterogeen BR/GR (Natuurlijk)	20	10				onbepaald
15	1	Kuil	Heterogeen GR + HK vlek	165	79	16	J		onbepaald
	2	Kuil	Heterogeen BR/GR (Versmeten, natuurlijk ?)	25	20	22	J		onbepaald
	3	Kuil	Heterogeen GR/ Wit + HK	50	24	24	J		onbepaald
	4	Perceelsgracht	Heterogeen BR	175	300				onbepaald
	5	Kuil	Heterogeen GR/Wit (Natuurlijk ?)	60	32	18	J		onbepaald
	6	Kuil	Heterogeen LGR	25	12	42	J		onbepaald
	7	Kuil	Het GR/Wit	74	46				onbepaald
	8	Kuil	Heterogeen GR/Wit	184	65				onbepaald
	9	Kuil	Heterogeen GR/Wit + DGR vlek met HK	160	45				onbepaald
	10	Kuil	Heterogeen GR/Wit	93	44	18	J		onbepaald
	11	Kuil	Heterogeen GR/Wit	35	30				onbepaald
16	1	greppelonderdeel	Heterogeen DGR	110	60	24	J		onbepaald
	2	Greppel	Heterogeen BR/GR	145	40	24	J		onbepaald
	3	N	Heterogeen GR/Wit	320	25				onbepaald
	4	N	Heterogeen GR	100	70				onbepaald
	5	kuil	Heterogeen DGR	23	15				onbepaald
	6	N	Heterogeen LGR	175	100	14	J		onbepaald
	7	Kuil	Heterogeen DGR	50	35				onbepaald
	8	Perceelsgracht	Heterogeen BR	175	300				onbepaald
	9	N	Heterogeen DGR + witte band	226	50				onbepaald
	10	perceelsgracht/verstoringsring	Heterogeen DGR/BR	1300	0				Recent
17	1	Gracht	Heterogeen GR/DGR	175	110				ME
	2	N	Heterogeen Wit + 2 DGR vlekken met HK	160	45				onbepaald
	3	N	Heterogeen LGR/Wit gevlekt (Natuurlijk ?)	35	19				onbepaald
	4	Perceelsgracht	Heterogeen BR	175	300				onbepaald
	5	N	Heterogeen Wit/GR	204	55	22	J		onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	6	Greppel	Heterogeen LGR	200	20				onbepaald
	7	Kuil	Heterogeen LGR	45	40				onbepaald
	8	Greppel	Heterogeen LGR/GR	200	22			J	onbepaald
18	1	Gracht	Heterogeen GR/DGR + HK	2800	75	42	J	J	ME
	2	Kuil	Heterogeen GR/LGR	55	40				ME
	3	Kuil	Heterogeen GR/LGR	80	70	22	J	J	ME
	4	Kuil	Heterogeen GR	110	75	14	J	J	ME
	5	Paalkuil	Heterogeen GR	40	31				ME
	6	Kuil	Heterogeen GR	42	35				ME
	7	Kuil	Heterogeen GR/BR	175	175	16	J		ME
	8	Kuil	Heterogeen LBR	50	20				ME
	9	Kuil	Heterogeen BR	100	65	14	J		ME
	10	Greppel	Heterogeen LGR	70	18				onbepaald
	11	Gracht	Heterogeen GR	243	45	22	J		onbepaald
	12	N	Heterogeen DGR+WGR	70	70				onbepaald
	13	Greppel	Heterogeen GR	821	126				onbepaald
KV1	100	kuil	Heterogeen BR/LBR	60	40				ME
	101	kuil	Heterogeen GRBR	50	45				ME
19	1	Greppel	Heterogeen GR + HK	110	55	22/2 6	j (2)	J	ME
	2	Greppel	Heterogeen GR + HK	240	30	12	J		ME
	3	Kuil	Heterogeen GR + HK	50	25				ME
	4	Kuil	Heterogeen DGR + HK	80	60	22	J		ME
	5	Greppel	Heterogeen GR	200	25				onbepaald
	6	Greppel	Heterogeen GR	200	55				onbepaald
	7	Greppel	Heterogeen GR	400	55				onbepaald
	8	Gracht	Heterogeen GR	175	200				onbepaald
	9	Gracht	Heterogeen GR	3140	130	48	J	J	onbepaald
	10	Greppel	Heterogeen LGR/LBR	525	66				onbepaald
	11	greppelfragment	Heterogeen LGR/LBR	50	18				onbepaald
	11b	greppelfragment	Heterogeen LGR/LBR	169	39				onbepaald
	12	Kuil	Heterogeen GR/LGR	90	71				onbepaald
	13	Kuil	Heterogeen GR + HK	20	20				onbepaald
	14	N	Heterogeen LBR	75	25				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	15	N	Heterogeen LGR	50	25				onbepaald
	16	N	Heterogeen GR	15	15				onbepaald
	17	N	Heterogeen DGR/GR	65	40				onbepaald
	18	N	Heterogeen GR	30	36				onbepaald
	19	N	Heterogeen LGR/wit (Natuurlijk ?)	16	15				onbepaald
	20	N	Heterogeen DGR + HK	60	30				onbepaald
	21	N	Heterogeen DGR + HK	270	60				onbepaald
	22	Gracht	Heterogeen LBR/GR	175	150				onbepaald
	23	Greppel	Heterogeen GR	175	20				onbepaald
20	1	Gracht	Heterogeen BR/LBR	175	200				onbepaald
	2	Greppel	Heterogeen LBR/GR	175	22				onbepaald
	3	Gracht	Heterogeen GR/LBR	175	75				onbepaald
	4	Gracht	Heterogeen GR/BR	175	75				onbepaald
	5	N	Heterogeen GR	50	35				onbepaald
	6	Kuil	Heterogeen GR/LGR + HK	110	50				onbepaald
	7	Kuil	Heterogeen GR + HK	145	82				onbepaald
	8	Kuil	Heterogeen BR/GR	65	25				onbepaald
	9	Kuil	Heterogeen GR	20	20				onbepaald
	10	N	Heterogeen GR/LGR (Natuurlijk?)	50	35				onbepaald
	11	N	Heterogeen GR/LG + HK	150	60				onbepaald
21	1	Kuil	Heterogeen GR/DGR	50	35	20	j		onbepaald
	2	Greppel	Heterogeen GR	200	45				onbepaald
	3	Kuil	Heterogeen LGR/GR + HK	60	35				onbepaald
	4	verstoring	HET BRGR	2000	175				Recent
	5	verstoring	HET BRGR	550	175				onbepaald
	6	Kuil	Heterogeen LGR/GR	125	30				onbepaald
	7	Greppel	Heterogeen LGR/GR	1500	22				onbepaald
	8	Kuil	Heterogeen LGR/GR	18	17				onbepaald
22	1	Greppel	Heterogeen GR + HK	200	20	20	j		onbepaald
	2	Gracht	Heterogeen GR + HK	1870	96			J	onbepaald
	3	Kuil	Heterogeen GR/LGR	55	50				onbepaald
	4	N	Heterogeen GR/LGR gevlekt (Natuurlijk?)	150	80				onbepaald
	5	Greppel	Heterogeen GR + DGR vlekken	260	35				onbepaald
	6	Greppel	Heterogeen LGR (zeer vaag)	175	15				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	7	N	Heterogeen LBR/GR + HK (Natuurlijk)	200	80				onbepaald
	8	N	Heterogeen LB/GR (Natuurlijk)	30	25				onbepaald
	9	Greppel	Heterogeen LGR/BR (zeer vaag)	175	15				onbepaald
	10	Gracht	Heterogeen LGR/GR	175	60				onbepaald
	11	N	Heterogeen LGR + DBR vlekken (Natuurlijk ?)	160	130				onbepaald
	12	Kuil	Heterogeen DGR/GR + HK	205	62				onbepaald
	13	Kuil	Heterogeen LGR met DGR vlekken + HK	130	65				onbepaald
	14	PK	Heterogeen GR+ HK	15	14				onbepaald
	15	WV							onbepaald
	16	N	Heterogeen GR (Natuurlijk)					J	onbepaald
	17	N	Heterogeen DGR/GR (Natuurlijk ?)	100	100				onbepaald
	18	Kuil	Heterogeen LGR	78	72				onbepaald
	19	Kuil	Heterogeen GR/LGR/LBR	100	55				onbepaald
	20	Gracht	Heterogeen GR + HK	200	60				onbepaald
	21	Gracht	Heterogeen GR + HK	400	60			J	onbepaald
	22	N	Heterogeen LGR met DGR vlekken + HK (Natuurlijk)	240	70				onbepaald
	23	Greppel	Heterogeen GR/LGR	260	35				onbepaald
	24	N	Heterogeen GR + HK	200	58		j		onbepaald
	25	N	Heterogeen GR/BR	110	80		j		onbepaald
	26	N	Heterogeen LGR	125	60		j		onbepaald
	27	Gracht	Heterogeen LBR/LGR	175	80				onbepaald
	28	N	Heterogeen LGR (Natuurlijk ?)	20	18				onbepaald
	29	Kuil	Het GR/LGR gevlekt	175	200				onbepaald
KV2	102 (KV SL22-23)	greppel	HET GR + HK	1176	63				onbepaald
	103	GESCHRAPT							onbepaald
23	1	Gracht	HET LBRGR	1906	400			J	Recent
	2	Kuil	Heterogeen BR/GR	68	30	40	j		onbepaald
	3	Gracht	Heterogeen LGR gevlekt	200	68				onbepaald
	4	Perceelsgracht	Heterogeen BR	175	210				Recent
	5	Kuil	Homogeen GR	30	17	10	j		onbepaald
24	1	N	Heterogeen GR/LGR gevlekt	105	75	24	j		onbepaald
	2	Bomkrater	Heterogeen BR + schrappenel	100	75				Recent: WO

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	3	Greppel	Heterogeen GR/DGR + HK	195	50				onbepaald
	4	Kuil	Heterogeen GR/LGR	60	45				onbepaald
	5	Kuil	Heterogeen GR/LGR + HK spikkels	55	50				onbepaald
	5bis	greppelfragment	Heterogeen LGRBR	294	52				onbepaald
	6	Gracht	Heterogeen GR + HK	225	175			J	Recent
	7	Greppel	Heterogeen GR/BR	70	30				Recent
	8	Baksteen veldoven	Heterogeen Rood/Oranje	891	502/856			J	ME
	9	Kuil	Heterogeen DGR/ZW + HK	140	60				ME
	10	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	70	55				ME
	11	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	70	55				ME
	12	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	70	55				ME
	13	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	70	55				ME
	14	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	70	55				ME
	15	Kuil	Heterogeen Oranje/ Rood	75	50				ME
	16	Gracht	Heterogeen LBR	250	110				ME
	17	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	87	40				onbepaald
	18	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	83	54				onbepaald
	19	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	140	55	12	J		onbepaald
	20	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	59	31				onbepaald
	21	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	96	71				onbepaald
	22	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	45	56	18	J		onbepaald
25	1	Kuil	Heterogeen DGR/ZW + HK	23	30				onbepaald
	2	N	Heterogeen LGR (Natuurlijk)	25	31				onbepaald
	3	Greppel	Heterogeen LGR	1596	82				onbepaald
	4	N	Heterogeen LGR (Natuurlijk)	/	/				onbepaald
	5	N	Homogeen ZW (Natuurlijk)	/	/				onbepaald
	6	Kuil	Heterogeen LGR + HK	34	40				onbepaald
	7	Kuil	Heterogeen LGR	115	67				onbepaald
	8	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	62	46				onbepaald
	9	Kuil	Heterogeen LGR	70	46				onbepaald
	10	Kuil	Heterogeen LGR	223	98				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	11	Kuil	Heterogeen GR	60	25				onbepaald
	12	Gracht	Heterogeen LBR gevlekt	175	260				Recent
	13	Kuil	Heterogeen LBR	130	100				ME
	14	Kuil	Heterogeen LBR	400	75				ME
	15	Greppel	Homogeen LBR	175	25				onbepaald
	16	Greppel	Homogeen LBR	80	20				onbepaald
	17	N	Homogeen LBR/BR	220	70				onbepaald
	18	Greppel	Heterogeen DGR	175	26				onbepaald
26	1	Kuil	Heterogeen GR + HK	60	40				onbepaald
	2	Gracht	Heterogeen DGR + HK	200	30				ME
	3	kuiltje	heterogeen DGR-GR	25	20			J	onbepaald
	3bis	Gracht	Heterogeen BR/GR	250	275				onbepaald
	4	Greppel	Heterogeen BR/GR	250	40				onbepaald
	5	N	Heterogeen GR/BR/Wit + HK (Natuurlijk?)	300	175				onbepaald
	6	Kuil	Heterogeen GR gevlekt	80	42				onbepaald
	7	Kuil	Heterogeen DGR	60	45				onbepaald
	8	Kuil	Heterogeen DGR/ZW + HK	155	125				onbepaald
	9	Gracht	Heterogeen DBR/GR	205	150				onbepaald
	10	N	Heterogeen DGR/ZW	175	75				onbepaald
	11	N	Heterogeen LBR	98	75				onbepaald
	12	N	Heterogeen GR/ZW	160	55				onbepaald
	13	N	Heterogeen BR/GR	/	/				onbepaald
	14	N	Heterogeen DGR/ZW	/	/				onbepaald
	15	N	Heterogeen DGR/ZW	/	/				onbepaald
	16	Greppel	Heterogeen BR	710	29				onbepaald
	17	N	Heterogeen DGR/ZW	/	/				onbepaald
	18	Kuil	Heterogeen DGR	/	/				onbepaald
	19	N	Heterogeen BR/GR + HK	/	/				onbepaald
	20	Kuil	Heterogeen DGR + HK	346	36			J	onbepaald
	21	Greppel	Heterogeen GR/ZW + HK	175	50				onbepaald
	22	Kuil	Homogeen GR	46	45				onbepaald
	23	Kuil	Heterogeen DGR/ZW + HK	125	100				onbepaald
	24	N	Heterogeen BR/GR	190	141				onbepaald
	25	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	95	52				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	26	Greppel	Homogeen LBR	175	35				onbepaald
	27	Greppel	Homogeen LBR	175	35				onbepaald
	28	Greppel	Homogeen LBR	175	35				onbepaald
	29	WV	Heterogeen LGR/Wit	240	56				Recent
	30	Gracht	Heterogeen BR/GR	175	200				Recent
KV3	104 (KV)	greppel	Heterogeen GR/ZW + HK	422	52				onbepaald
	105 (KV)	greppel	Heterogeen GR/ZW + HK	445	50				onbepaald
	106 (KV)	greppel	Heterogeen GR/ZW + HK	344	37				onbepaald
27	1	Gracht	Heterogeen BR/GR + HK	175	200				ME
	2	Kuil	Heterogeen DGR	55	50				onbepaald
	3	Gracht	Heterogeen DGR/ZW +HK	175	100				ME
	4	Gracht	Heterogeen BR gevlekt	175	98			J	onbepaald
	5	Greppel	Heterogeen LGR/BR	175	53			J	onbepaald
	6	Greppel	Heterogeen DGR + HK	175	56				onbepaald
	7	Greppel	Heterogeen GR + HK	175	55				onbepaald
	8	Greppel	Heterogeen GR/BR + HK	175	30				onbepaald
	9	Greppel	Heterogeen DGR + HK	175	26				onbepaald
	10	Perceelsgracht	Heterogeen BR	420	175				Recent
	11	Kuil	Heterogeen GR/Wit	30	28				onbepaald
	12	Greppel	Homogeen LBR	200	25				onbepaald
	13	Greppel	Homogeen LBR	200	25				onbepaald
	14	Greppel	Homogeen LBR	380	60				onbepaald
	15	Kuil	Heterogeen DGR + HK	213	66				onbepaald
	16	Greppel	Homogeen LBR	175	25				onbepaald
	17	Greppel	Homogeen LBR	175	25				onbepaald
	18	Greppel	Homogeen LBR	175	25				onbepaald
	19	Greppel	Homogeen LBR	175	25				onbepaald
	20	Kuil	Heterogeen LGR/wit (Natuurlijk ?)	40	32	20	j		onbepaald
28	1	Gracht	Heterogeen LBR + HK	1140	175				ME
	2	Greppel	Heterogeen GR + HK	210	25			J	ME
	3	Greppel	Heterogeen LGR	65	30				ME
	4	Kuil	Heterogeen LGR + HK (Natuurlijk?)	58	46				onbepaald
	5	Gracht	Heterogeen BR/GR + HK	200	110			J	ME
	6	Greppel	Homogeen LBR/GR	175	25				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	7	Greppel	Homogeen LBR/GR	175	25				onbepaald
	8	Greppel	Homogeen LBR/GR	175	25				onbepaald
	9	N	Heterogeen DGR/ZW	70	45				onbepaald
	10	N	Heterogeen DGR/ZW	50	32				onbepaald
	11	Gracht	Heterogeen GR + HK	175	52				onbepaald
	12	Kuil	Heterogeen GR + HK	98	45				onbepaald
	13	Gracht	Heterogeen GR + HK	185	102				onbepaald
	14	N	Homogeen LBR	120	53				onbepaald
	15	Kuil	Homogeen LBR	40	20				onbepaald
	16	Greppel	heterogeen LBR/GR	175	50				onbepaald
	17	Greppel	Heterogeen LGR	175	41				onbepaald
	18	Greppel	Heterogeen LGR	175	20				onbepaald
	19	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	52	51				onbepaald
	20	N	Heterogeen DGR/ZW	130	70				onbepaald
	21	Greppel	Homogeen LBR	175	20				onbepaald
	22	Greppel	Homogeen LBR	175	20				onbepaald
	23	Greppel	Homogeen LBR	175	18				onbepaald
	24	Greppel	Homogeen LBR	175	20				onbepaald
	25	Greppel	Homogeen LBR	175	20				onbepaald
	26	Kuil	Heterogeen DGR	135	51				onbepaald
	27	Kuil	Heterogeen DGR	828	174				onbepaald
	28	Greppel	Homogeen LBR	175	20				onbepaald
	29	Kuil	Heterogeen GR + HK	46	35	12	j		onbepaald
	30	Fijne Greppel	Homogeen BR	678	19				onbepaald
	31	Fijne Greppel	Homogeen BR	755	26				onbepaald
	32	Fijne Greppel	Homogeen BR	494	19				onbepaald
	33	Kuil	Homogeen LGR	145	120				onbepaald
29	1	Gracht	Heterogeen GR/BR + HK	160	140				ME
	2	verstoring	HETBRGR	8000	175				onbepaald
	3	Gracht	Heterogeen GR/BR + HK	150	140				ME
	4	Kuil	Heterogeen GR/BR	78	56				ME
	5	Gracht	Heterogeen GR/BR + HK	185	75				onbepaald
30	1	Greppel	Heterogeen LGR	180	35				onbepaald
	2	Kuil	Heterogeen LGR/BR	40	35				ME

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	3	Kuil	Heterogeen LGR/BR	45	40				ME
	4	Kuil	Heterogeen LGR/BR	210	106				ME
	5	Poel?	Heterogeen GR/BR + HK	1080	636			J	ME
	6	Paalkuil	Heterogeen DGR	34	29				ME
	7	Kuil	Heterogeen LGR/LBR gevlekt	150	45				onbepaald
	8	Kuil	Heterogeen DBR + HK	214	25				onbepaald
	9	Kuil	Heterogeen DBR + HK	60	32				ME
	10	Gracht	Heterogeen BR/GR + HK	175	205				ME
	11	Kuil	Heterogeen LBR/LGR + HK	50	30				onbepaald
	12	Kuil	Heterogeen LGR/GR + HK	60	60				onbepaald
	13	Kuil	Heterogeen LGR/GR + HK	52	31				onbepaald
	14	Gracht	Heterogeen LGR/LBR + HK	175	100				onbepaald
	15	Gracht	Heterogeen LGR/LBR + HK	175	150			J	ME
	16	Gracht	Heterogeen GR + HK	175	115			J	onbepaald
	17	Gracht	Heterogeen GR/BR	175	175				vroeg modern
	18	Gracht	Heterogeen GR/BR	175	105				vroeg modern
KV4	107	gracht	Heterogeen GR/BR + HK	1982	146				ME
	108	kuil	Heterogeen GR/BR + HK	159	53				ME
	109	gracht	Heterogeen GR/BR + HK	1457	80				ME
	110	kuil	Heterogeen GR/BR + HK	95	50				ME
31	1	Gracht	Heterogeen LGR/GR	175	52				onbepaald
	2	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	450	52			J	ME
	3	Greppel	Heterogeen GR	175	50				onbepaald
	4	Kuil	Heterogeen GR/ZW + HK	150	135				ME
	5	Gracht	Heterogeen GR/BR	175	175				ME
	6	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	105	75				onbepaald
	7	verstoring	HET BR	175	650				Recent
	8	gracht	HET BRGR	175	670				onbepaald
	9	Gracht	Homogeen GR + HK	175	170			J	ME
	10	Gracht	Homogeen GR + HK	175	125			J	ME
	11	Gracht	Heterogeen LGR/LBR + oxidatievlekken	175	305			J	vroeg modern
32	1	Gracht	Heterogeen DGR/ZW + MB vlekken	175	103				onbepaald
33	1	Gracht	Heterogeen GR	175	55				onbepaald
34	1	Gracht	Heterogeen GR/DGR + HK	5500	205	44	J	J	ME

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
35	1	Perceelsgracht	Heterogeen BR	175	225				Recent
	2	Greppel	Heterogeen GR gevlekt	185	32				onbepaald
	3	Gracht	Heterogeen GR/BR gevlekt	175	115				onbepaald
	4	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	60	60				onbepaald
	5	Gracht	Heterogeen GR + HK	175	195			J	ME
	6	Kuil	Heterogeen DGR/ZW	35	20	34	J		onbepaald
36	1	gracht	Heterogeen BR	180	275				Recent
	2	greppel	HET LBR	175	23				onbepaald
	3	gracht	HET DGR +HK	175	125				onbepaald
	4	gracht	HET BRGR	175	215				Me
37	1	greppel	HET BRGR	661	60				onbepaald
	2	gracht	HET LBRGR	886	110				onbepaald
	3	gracht	HET BR	175	275				Recent
	4	gracht	HET BR	175	275				Recent
	5	gracht	HET LGR	175	75				ME
	6	kuil	HET LGR	230	148	72	J	J	ME
	7	gracht	HET LGR BR	180	120				ME
	8	gracht	HET LBRGR	180	165				ME
	9	kuil	HET LBR	42	31				onbepaald
	10	greppel	HET LBR	317	104				onbepaald
	11	greppel	HET LBRGR	500	100				onbepaald
	12	kuil	HET LGRBR	130	44				onbepaald
38	1	gracht	HET BR	175	140				Recent
	2	gracht	HET BRGR	175	100				onbepaald
	3	PK	HET GR + HK	25	30				ME
	4	PK	HET GR + HK	30	20				ME
	5	greppel	HET GR + HK	323	50				ME
	6	gracht	HET GR + HK	311	170			J	ME
39	1	gracht	HET GRBR	175	155				Recent
	2	gracht	HET GRBR	175	75				onbepaald
	3	gracht	HET GRBR +BK + leisteen	175	424	92	J	J	vroegmodern
	4	gracht	HET DBRGR humeus	175	250				Recent
	5	gracht	HET GR LGR	175	110				onbepaald
	6	greppel	HET LGR	175	40				ME

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
40	1	gracht	HET GRBR	175	300				Recent
	2	gracht	HET BRGR	175	100				Recent
	3	graxht	HOM GRBR	175	145				onbepaald
	4	kuil	HOM GR + HK	250	306				ME
	5	greppel + PK	HET GRBR + HK	1056	60	26	J	J	ME
	6	PK	HET GRBR	34	22				onbepaald
	7	greppel	HET GRBR + HK	264	42				ME
	8	PK	HET GRBR	20	22				onbepaald
	9	N	HET GRW	65	42				onbepaald
	10	gracht	HET BRGR	668	95				onbepaald
	11	PK	HOM LGRGR	25	20				onbepaald
	12	gracht	HET BRGR + HK+ BK	175	211				onbepaald
	13	greppel	HET GR	600	80				onbepaald
	14	gracht	HET GRBR	175	120				ME
41	1	gracht	HET GRBR	175	480			J	Recent
	2	gracht	HETGRBR	175	110				Recent
	3	gracht	HET GRBR	3821	175				onbepaald
	4	gracht	HET GR	456	348				onbepaald
	5	gracht	HET BRGR	175	100				onbepaald
	6	kuil	HET LBRGR	281	76				ME
	7	kuil	HET LBRGR	51	48	1	J		ME
	8	kuil	HET LBRGR	38	60	1	J		ME
	9	kuil	HET LBRGR	60	17				ME
	10	kuil	HET LBRGR	105	61	20	J		ME
	11	kuil/greppel	HET LBRGR	136	54				ME
	12	kuil	HET LBRGR	19	20				ME
	13	N	HET LBRGR	81	28				onbepaald
	14	kuil	HET LBRGR	25	24				ME
	15	kuil/WP ?	HET LBRGR	475	326				ME
	16	kuil	HET LBRGR	39	34			J	ME
	17	kuil	HET LBRGR	150	150	14	J	J	ME
	18	kuil	HET LBRGR	143	97	42	J		ME
	19	kuil	HET LBRGR	30	30				ME

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	20	greppel	HET LBRGR	825	230	54/18	J	J	ME
	21	gracht	HET LBRGR	578	317				ME
	22	gracht	HET BRGR	175	936				Recent
	23	gracht	HETLGRBR + BK	175	144				onbepaald
	24	gracht	HET LBRGR	175	515				onbepaald
42	1	gracht	HET LBR	175	176				Recent
	2	gracht	HET DBRGR	175	341				Recent
	3	gracht	HETLBR	175	257			J	ME
	4	gracht	HET LBRGR	175	276				onbepaald
43	1	greppel	HETLBRGR	1496	47				onbepaald
44	/								onbepaald
45	/								onbepaald
46	1	gracht	HET BRGR	175	750			J	Recent
47	1	greppel	HET GR DGR + HK	1243	53				onbepaald
48	1	gracht	HETGRBR	175	141				Recent
	2	gracht	HET GRBR	175	248				Recent
	3	greppel	HET GR + HK	616	48				onbepaald
49	1	bomkrater	HET BRGR + schrapnels	101	110				Recent: WO
	2	bomkrater	HET BRGR + schrapnels	95	122				Recent: WO
	3	bomkrater	HET BRGR + schrapnels	128	104				Recent: WO
50	1	kuil	HOM GR	138	72			J	onbepaald
	2	gracht	HET GR	175	140				Recent
	3	kuikl	HET GR	58	62				Recent
	4	gracht	HET GR + BK+recent bot	175	619				Recent
51	/								onbepaald
52	/								onbepaald
53	1	gracht	HET LBR GR	175	164			J	Recent
54	/								onbepaald
55	/								onbepaald
56	1	greppel (N ?)	HET LBR	175	65				onbepaald
	2	kuil	HET BRGR	60	35				onbepaald
	3	gracht	HET DBR GR	2068	112				onbepaald
	4	kuil	HET GRBR	37	49				onbepaald

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
	5	kuil (N?)	HET GR + HK spikkels	100	50				onbepaald
57	1	gracht	HET DBR GR	1852	70				onbepaald
KV 9 (SL40-41)	200	GECHRAPT							onbepaald
	201	WP/POEL/verbreding gracht	HET LBR BR	1353	110 8				onbepaald
	202	kuil	HET LGR	102	75				onbepaald
	203	kuil	HET LGR	82	50				onbepaald
	204	WP/kuil (=SP15 SL41)	HET LGRLBR	475	326				ME
	205	greppel (=SP20 SL41)	HETLGRLBR	210	54				ME
	206	kuil	HET GRDGR	40	25				onbepaald
KV 8 (SL36-37)	207	kuil	HET LGR	270	45				onbepaald
	208	gracht	HET LGR	1228	30				onbepaald
	209	gracht	HET GRBR	8956	315				onbepaald
KV 7 (SL26-27)	210	gracht	HET GRBR+HK	2703	167	52	J		ME
KV 5 (SL20-21)	211	gracht	HET BRLBR	1253	270	72	J		onbepaald
KV 6 (SL21-22)	212	greppel	HET GR + HK	1094	48	20	J		onbepaald
	213	kuil	HET GR DGR	45	25	22	J		onbepaald
	214	kuil	HET GR	15	16	20	J		onbepaald
	215	greppel	HET GR + HK	1127	39				onbepaald
	216	N	HETWIGR						onbepaald
	217	N	HET WIGR						onbepaald
	218	greppel	HET GR + HK	474	70	12	J		onbepaald

Bijlage 3: Profiellijst

SL	Profiel	Afmetingen (cm)	Beschrijving		
1	P1	0-35	Ap: HET DBR ZL		
		35-62	C: HET LBRBR ZL		
	P2	0-45	Ap: HET DBR ZL		
		45-83	B: HET BR ZL		
		83-110	C: HET LBRBR ZL		
		2	P1	0-30	Ap
		30-83	HET LBR/beige ZL gevlekt + Mn spikkels		
		83-109	HET LBR Zandig		
		109-155	HET BR ZL gevlekt		
	P2	0-35	Ap		
		35-45	B: BR ZL		
		45-60	C: HET LBR veel Mn spikkels		
		60-73	C HET LBR		
		3	P1	0-33	Ap
				33-42	B: HET LBR oranjebruin zandig
42-71	C				
4	P1	0-43	Ap		
		43-56	B		
		56-76	C		
	P2	0-33	Ap		
		33-44	B		
		44-63	C		
5	P1	0-31	Ap		
		31-39	B		
		39-69	C		
		69-82	C: BR pakket + Mn spikkels		
		82-89	C		
		P2	0-30	Ap	
		30-64	B		
		64-77	C		
		6	P1	0-45	Ap
		46-60	B		
		60-73	C (zandiger ZL)		
		7	P1	0-43	Ap
		43-61	B		
		61-73	C: gevlekt pakket (zandiger ZL), cf SL5 en SL6		
		P2	0-45	Ap	
		45-60	B		
		60-72	C		
		8	P1	0-41	Ap
		41-89	B		
		89-108	C		
9	P1	0-39	Ap		
		39-71	zwart humeus pakket= SP1		
		71-76	uitloging + C HORIZONT		
		76-87	C		
		10	P1	0-35	Ap

Bijlage 3: Profiellijst

SL	Profiel	Afmetingen (cm)	Beschrijving
		35-	C
11	P1	0-30	Ap
		30-46	B
		46-	C
13	P1	0-32	Ap
		32-	C
	P2	0-32	Ap
		32-48	B
		48-78	C HET LGR ZL
		78-	C
14	P1	0-32	Ap
		32-38	B
		38-	C
	P2	0-32	Ap
		32-	C
	P3	0-32	Ap
		32-36	Ap2: DZW + HK (2e Ap ?)
		36-40	B
		40-	C
17	P1	0-48	Ap
		48-75	C : oranjeBR ZL
18	P1	0-30	Ap1
		30-50	Ap2
		50-78	B: BR ZL
		78-	C: oranjeBR vettige Z
19	P1	0-42	Ap: DGR +HK onderaan
		42-	C: oranje ZL
20	P1	0-34	Ap
		34-68	C
24	P1	0-50	Ap
		50-	C (oranjeBR vettige ZL)
25	P1	0-30	Ap
		30-42	B
		42-	C
27	P1	0-34	Ap
		34-	C
32	P1	0-44	Ap
		44-	C
33	P1	0-44	Ap
		44-68	B
		68-C	C
35	P1	0-32	Ap
		32-49	B
		49-	C
36	P1	0-32	Ap
		32-	C
	P2	0-31	Ap

Bijlage 3: Profiellijst

SL	Profiel	Afmetingen (cm)	Beschrijving
		31-62	B
		62-	C
37	P1	0-28	Ap
		28-	C
48	P1	0-40	Ap
		40-	C
52	P1	0-40	Ap
		40-68	B
		68-	C
54	P1	0-31	Ap
		31-71	B
		71-92	C
56	P1	0-41	Ap
		41-72	C
	P2	0-52	Ap
		52-93	B
		93-128	C

Bijlage 4: Vondstenlijst

SL	Spoornummer	Aangetroffen vondstcategorien				Beschrijving materiaal	Datering
		AW	Bot	Metaal	Bouw		
vlak nabij SL 30	LV					1 schrabber in silex	
9	6			x		3 kogelfragmenten	WO
10	3	x				2 WS rood AW (één zijde groenbruin geglaazuurd), 1 R in steengoed met geribbelde hals)	late Me/vroeg modern ?
10	7			x		3 kogelfragmenten + 2 schrapnelfragmenten	WO
10	20					1 silex afslag (onbewerkt)	onbepaald
11	1	x		x	x	<p>GRIJS AARDEWERK: 61 WS (min. 4 baksels); 4BS (1-3 individuen) waarvan 1 met losstaande standvinnen (5) en een diameter van 12 cm en licht bolle bodem en 1 met aansluitende standvinnen, 1 platte bodem; 15R (14 individuen) waaronder OPEN vormen: 3R (2 individuen) van een teilverm met allebei aanzet uitgietsnep (één met eenvoudig licht verdikte afgeplatte rand en één eenvoudig verdikte afgeronde rand), waaronder 1R van een kom (ondersneden blokrand met uitgesproken knik naar bodem+ externe roetsporen); waaronder GESOTEN vormen: 1R van een kogelpot/voorraadpot (grote diameter) met bandvormige afgeronde rand; 3R van kruik/kanvormen waarvan 2 met aanzet of volledig greep. 5 gefragmenteerde R GR AW (waaronder 1 kogelpot en één kom ?!). ROOD AARDEWERK: 1 steel met groenoranje strooiglazuur, 4WS: 1 WS met rode externe strooiglazuur, 2 WS met groene gedeeltelijke strooiglazuur (intern en extern) met extern roetsporen, 1 WS met rode strooiglazuur (intern) en extern roetsporen, 8BS: 2BS van pan of kom (intern roodgele dekkende strooiglazuur, extern roetsporen), 1 BS pan of kom (intern rode dekkende glazuur), 2 BS pan of kom (intern roodgroene dekkende strooiglazuur, extern roetsporen en spatjes rode strooiglazuur), 3 BS (zeer plat) intern zeer verweerde rode glazuur (opm ivm baksel: stukje silex als vershraling: 5 à 7 mm groot), 1 R+B van een teil met uitgietsnep (eenvoudig verdikte afgeronde rand. Intern op B groene dekkende strooiglazuur en extern roetsporen), 1 R komvorm (blokrand. Intern en extern sporen van groene strooiglazuur), 1 R van een panvorm (hoge opstaande R, afgerond. Sporen van rode strooiglazuur langs de binnenzijde). STEENGOED: 1 R (fijn spits naar binnen buigend) van een beker (grijze kern, bruinpaarse glazuur), 3WS (grijze kern, paarse ruwe buitenzijde (ijzerengobe) protosteengoed/Langerwehe ?). BOUWMATERIAAL: 1 BK met sporen van glazuur (breedte: 11,5 cm, dikte: 6cm, lengte: onbekend), 1 brok natuursteen en 2 nagels</p>	ME (1E H 14E EEUW)
11	2	x				2 WS GR AW	ME

Bijlage 4: Vondstenlijst

SL	Spoornummer	Aangetroffen vondstcategorien				Beschrijving materiaal	Datering
		AW	Bot	Metaal	Bouwmateriaal		
17	8	x				1 zeer klein dun fragmentje grijs AW, WS (0,8 cm)	onbepaald
18	1	x		x	x	1 brok natuursteen (Doornikse kalksteen ?), 1 WS grijs AW, 1 R grijs Awb(ondef zeer gefragmenteerd), 1 nagel	onbepaald (Me ?)
18	3	x				5 WS grijs AW	Me ?
18	4	x			x	1 R (kogelpot ? T-vormig profiel), 1 brok gebakken leem	Me (12e-13e ?)
19	1	x				1 R GR AW (sikkelrand met dekselgeul), zeer grof baksel (veel kwartsen aan het oppervlak aanwezig)	Me (volle-late Me)
19	9	x				3 WS rood AW	onbepaald (Me ? Rom ?)
22	2	x				1 WS grijs AW + 1 brok onbewerkte silex	onbepaald (Me ? Rom ?)
22	16	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ? Rom ?)
22	21	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ? Rom ?)
23	1	x			x	2 WS rood AW (waaronder 1 met restje groene dekkende glazuur), 1 R rood AW met aanzet greep (open vorm), 2 brokken BK	vroeg-modern/modern
24	6	x	x		x	1 WS rood AW, 1 R rood AW met intern groene dekkende glazuur, 1 BK fragment, 1 fragment bot	vroeg-modern/modern
24	8	x			x	10 brokken BK (verglaasd, versinterd ?), 1 WS grijs AW	Me-vroeg modern (14e eeuw adhv BK formaat ?)
26	3				x	3 brokken VL	onbepaald
26	20	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ? Rom ?)
27	4	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ? Rom ?)
27	5	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ? Rom ?)
28	1	x			x	3 WS grijs AW, 2 R grijs AW (waarvan één met ruitvormig radstempelmotief op de rand), 1 nagel	Me (12 e eeuw)
28	2	x				10 WS grijs AW, 1 R grijs AW (gesloten vorm, eenvoudig naar buiten geplooid verdikte rand, aanwijzingen voor radstempelversiering op de rand), 1 individu, sterk verweerd (externe laag volledig verdwenen), matig fijn tot grof zandig baksel	Me (12e eeuw)

Bijlage 4: Vondstenlijst

SL	Spoornummer	Aangetroffen vondstcategorien				Beschrijving materiaal	Datering
		AW	Bot	Metaal	Bouwmateriaal		
28	5	x				1 WS bruin AW (sterk verweerd)	onbepaald (Me ?)
30	5	x		x	x	35 WS grijs AW, 1 WS + aanzet brede platte greep, 1 B grijs AW, 7 R grijs aardewerk, 3 R rood AW (2 individuen, eenvoudig naar buiten geplooid rand en T-vormige rand), 4 BK fragmenten, 3 maalsteenfragmenten in tefriet, 1 fragment in brons ?	Me (12e eeuw)
30	15	x				1 BS rood AW met restant uitgeknepen standring (intern bruine dekkende glazuur), 1 WS rood AW met sporen van rood strooiglazuur (+roetsporen)	Me (12e-14e eeuw)
30	16	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ? Rom ?)
30	109	x				6 brokjes sterk verweerd rood AW	onbepaald (Me ?)
31	2	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ?)
31	5	x				1 WS grijs AW	onbepaald (Me ?)
31	9	x		x	x	12 WS grijs AW, 1 WS grijs AW met aanzet van een greep, 1 R grijs AW (blokrand met dekselgeul), 1 WS fijn grijs AW (aanzet hals), 2 WS rood AW (gele glazuur), 1 R WS rood AW (rood-oranje glazuur), 8 WS rood AW (buitenzijde sec reducerend met roetsporen), 1 brok dakpan/tegel, 1 nagel, 1 individu in rood AW (grape) met greep aan de rand	Me (14e eeuw)
31	10	x		x		7 WS grijs AW, 1 R + aanzet greep van kruik/kan in GR AW, 4 WS rood AW, 1 WS rood AW + aanzet greep grape (met sporen van rode glazuur aan de buitenzijde: strooiglazuur ? + roetsporen), 1 nagel	Me (14e eeuw)
31	11	x				1 WS grijs AW, 1 fragment groen glas	Me-vroeg modern
34	LV rond 28 meter			x		kopfragment van een bom	WO
34	1	x				3 WS grijs AW, 1 R grijs AW (sikkelrand), 1 WS rood AW (rode met gele glazuur: intern en extern)	Me (12e-13e eeuw)
35	5	x				1 R grijs AW (sikkelrand ?), 2 WS rood AW (binnenzijde sterk verweerde gele glazuur)	Me (12e-13e eeuw ?)
37	6 (coupe)	x				8 WS rood AW (2 verschillende ind., één met bruinrode glazuur, één met bruinige glazuur), 1 BS rood AW met uitgeknepen standvin, sporen van roodbruine glazuur)	ME (late ME)
38	6	x				5 WS GR AW, 1 B GR AW, 3 WS rood AW (sporen van rode glazuur, sterk verweerd), 3 B rood AW (zelfde individu, kleine diameter, sporen van gele glazuur intern), 1 dunne WS rood AW met groene glazuur (intern onvolledig, extern dekkend)	Me (14e eeuw)

Bijlage 4: Vondstenlijst

SL	Spoornummer	Aangetroffen vondstcategorien				Beschrijving materiaal	Datering
		AW	Bot	Metaal	Bouwmateriaal		
39	3	x			x	1 WS grijs AW, 1 greep grijs AW (versierd met golvend oplegwerk langs weerszijden van de greep: wellicht afkomstig van een vuurstolp), 2 WS rood AW (rode glazuur langs één zijde), 2 R rood AW waarvan één met aanzet greep; mogelijk een pan ? (beide hebben sporen van glazuur), 1 B in steengoed, 1 B van een kom in faience (witte tinglazuur met blauw bloemmotief langs de buitenzijde), 1 brok BK, 1 brok VL, 1 brokje tefriet, 1 stuk van een tegel of dakpan, 1 brok natuursteen	Me-vroeg modern-modern (heterogeen)
40	5	x				15 WS grijs AW (met roetsporen), 6 greepfragmenten in grijs AW (met roetsporen), 3 R grijs AW (waarvan twee met aanzet greep aan de rand: afkomstig van een grape): min. twee individuen (archeologisch quasi compleet) ?	Me (14e ?)
41	1	x				1 R: grijze kern, ox eindfase, binnenzijde rode glazuur, open vorm voorzien van aanzet uitgietsnep	vroeg-modern/modern
41	16	x				1 WS (red kern, ox buitenzijde, grof baksel: veel kwartsen)	onbepaald (Me ?)
41	17	x				2 WS grijs AW, 1 R grijs AW (open vorm): eenvoudig afgeronde verdikte rand	Me (12e ?)
41	20 (coupe)	x				2 WS grijs AW (2 verschillende bakfels), waaronder één met hals en aanzet rand	Me (12e ?)
41	20	x				8 WS grijs AW, 2 R grijs AW (2 open vormen: kom/schaal ?, afgeronde rand)	Me (12e ?)
42	3	x		x		2 WS grijs aardwerk (één met aanzet greep en roetsporen), 1 nagel	Me
46	1	x				1 WS HG nagedraaid aardwerk	onbepaald (verspit ?)
49	LV			x		bomfragmenten in Cu	WO
50	1	x				1 brokje rood sterk verweerd aardwerk	onbepaald
53	1	x				1 WS grijs AW	onbepaald
KV 6	215	x				1 brok verweerd GR AW	ME ?
KV 7	210	x				1 R GR AW, grove vershraling (kwartsen voelbaar ah oppervlak), op de rand radstempelversiering met driehoekig motief	Me (12e eeuw ?)
KV8	207	x			x	1 B GR AW met aanzet standvin, 2 WS met aanwijzingen rode glazuur, 1 brok VL (OPM: zeer sterk verweerd materiaal)	ME ?
KV 8	209				x	3 brokken rood gebakken aardwerk (tegel- en BK fragmenten)	ME ?

Bijlage 4: Vondstenlijst

SL	Spoornummer	Aangetroffen vondstcategorien				Beschrijving materiaal	Datering
		AW	Bot	Metaal	Bouwmateriaal		
KV 9	201	x				GRIJS AARDEWERK: 3 WS GR AW, 3G fragmenten, 3 randfragmenten komvorm (eenvoudig verdikte afgeronde rand), 1 zware opstaande afgeronde R (voorraadpot ?), 2G + aanzet R/W: kan/kruikvormen, 1 B met aanzet standvin. ROOD AARDEWERK: 7 WS (sporen rode strooiglazuur intern, extern roetsporen), 1 WS/BS intern dekkende groene glazuur, 1 WS intern dekkende rode/oranje glazuur, 7 WS sterk gefragmenteerd met sporen van glazuur, 1 R van een grape (4R/WS: 1 individu) naar buiten staand afgeronde rand met dekselgeul (roetsporen aan de buitenzijde), 1 driehoekige rand (sterk geprofileerd: komvorm ?) (OPM: zeer sterk verweerd materiaal) STEENGOED: 3 WS in drie verschillende baksels	Me-vroeg modern (14e-17e E)
KV 9	204	x				GRIJS AARDEWERK: 1 schijfbodem (volledig bewaard) + R en aanzet greep: drinkkan, 15 WS, 1 WS (speciaal baksel: grover HG nagedraaid ?), 1 BS (lensvormig: kogelpot ? Extern roetsporen), 1 R komvorm (naar buiten geplooid verdikt), 1 R kom/pan met aanzet van greep of uitgietsnep. ROOD AARDEWERK: 1 G. VARIA: kraaltje in steen (buitendiameter: 2 cm, binnendiameter: 0,9 cm).	Me (14e ?)